

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 8P/131/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202284
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Iveta Bebejová
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2020:5618202284.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou Mgr. Ivetou Bebejovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov - matka: D.. O. J., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E. - R.-F., P. XXXX/XX a otec: D.. E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom A. E., E.. H. XXXX/X, zastúpený JUDr. Zdenkou Hulmanovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Kysucká cesta 3, maloleté dieťa v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, o návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností a na uloženie výchovného opatrenia a o vzájomnom návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd vzájomný návrh otca na zverenie mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov z a m i e t a .

II. Maloletý E. B., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú o p r á v n e n í maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

III. Otec je p o v i n n ý platiť na výživu mal. E. sumu 100,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc dňom 16.08.2018.

IV. Zameškané výživné na mal. E. za obdobie od 16.08.2018 do vyhlásenia rozsudku vo výške 750,- eur je otec p o v i n n ý uhradiť matke dieťaťa v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Otec je o p r á v n e n ý stýkať sa s mal. E.:

- každý pondelok od 14:00 hod., kedy si maloletého prevezme v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, do 18:00 hod. kedy maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska,
- každý párný kalendárny týždeň od štvrtku od 14:00 hod., kedy si maloletého prevezme v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, do piatku do 18:00 hod., kedy maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska,
- každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 14:00 hod., kedy si maloletého prevezme v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, do nedele do 17:00 hod., kedy maloletého odovzdá matke v mieste jej bydliska,
- každý rok počas letných školských prázdnin od 01.07. od 10:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 01.08. od 10:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod.,
- každý rok počas jesenných školských prázdnin v prvý deň týchto prázdnin od 10:00 hod. do 18:00 hod.,
- počas vianočných sviatkov každý rok 24.12. od 14:00 hod. do 19:00 hod., každý párný kalendárny rok od 31.12. od 10:00 hod. do 05.01. do 18:00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 25.12. od 10:00 hod. do 30.12. do 18:00 hod.,
- každý nepárny rok v deň polročných školských prázdnin od 10:00 hod. do 18:00 hod.,
- každý rok počas jarných školských prázdnin od pondelka, ktorý je prvým dňom jarných prázdnin od 9:00 hod. do nasledujúcej stredy do 18:00 hod.,

- každý rok počas veľkonočných školských prázdnin od Veľkonočnej nedele od 14:00 hod. do nasledujúceho utorka do 18:00 hod..

Preberanie a odovzdávanie maloletého otcom v určených časoch styku počas rozsudkom upravených školských prázdnin sa bude uskutočňovať v bydlisku matky.

Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a v určenom čase styku otcovi odovzdať.

VI. Súd u k l a d á rodičom maloletého E. povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, referáte poradensko-psychologických služieb v rozsahu 8 konzultácií.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

VIII. Matka je p o v i n n á uhradiť na účet Okresného súdu Dolný Kubín trovy štátu vo výške 22,24 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IX. Otec je p o v i n n ý uhradiť na účet Okresného súdu Dolný Kubín trovy štátu vo výške 22,24 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Návrhom doručeným súdu dňa 16.08.2018 matka maloletého žiadala o zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti, určenie výživného pre mal. E. vo výške 100,- eur mesačne odo dňa podania návrhu a tiež žiadala o uloženie výchovného opatrenia, ktorým uloží otcovi povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu počas lehoty jedného roka od právoplatnosti rozsudku v Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš.

2/ V návrhu uviedla, že dňa 14.12.2011 sa účastníkom konania narodil maloletý syn E. B.. Účastníci konania žili v spoločnej domácnosti od narodenia dieťaťa, t.j. od decembra 2011. Matka spolu so synom opustila spoločnú domácnosť v júli 2016. Od toho času približne až do mesiaca november 2016 neprebíhal styk otca s dieťaťom vôbec. Starostlivosť o syna v tom čase vykonávala a zabezpečovala výlučne matka. Po prejavení záujmu otca o stretávanie sa so synom prebiehal styk tak, že otec sa so synom stretával počas voľno časových aktivít dieťaťa za prítomnosti matky a postupne dieťa trávilo s otcom jednu až dve noci týždenne. Posledný rok prebiehal styk počas troch dní týždenne, od nedele poobedia do utorka a od štvrtka do piatku. Počas realizovania uvedeného styku dieťaťa nezriedka prejavilo nevoľu ísť k otcovi, najmä vo štvrtok, keď už v stredu večer pri zaspávaní vyhodnocovalo, aký je deň a aký deň bude nasledovať a prialo si zostať vo štvrtok u matky, resp. aby ho matka prevzala zo škôlky. V tomto období boli aj dni, keď na naliehanie dieťaťa ho otec priniesol na noc matke aj v pondelok. Približne v období posledných šiestich týždňov je možné pozorovať na dieťaťa neprehliadnuteľné podstatné zmeny v správaní. Dieťa je smutné, zamyslené, na otázky odpovedá vyhýbavo. Keď si dieťa dovolí pred matkou posťažovať sa na nevhodné správanie otca, napr. otec vyzýval syna aby fackoval psa a otec sa to dozvie, pocíti od neho neadekvátnu vyčítavú reakciu, aby nežaloval a nestážoval sa. Navyše, keď neposlúchne dieťa takúto výzvu, otec reaguje tak, že dieťaťu vyčíta, že psa má každý rád, aj keď ho vezmú na výlet, každý ho pohladká a iba on sa ho bojí, iba on mu ustupuje. Dieťa opakuje, že sa otca bojí, má pred ním strach. Dieťa má strach byť pri otcovi spontánne a povedať mu, čo cíti. Nemôže sa pred ním prejaviť podľa svojej vlastnej vôle, ale povie to, čo chce počuť, aby v ňom nevyvolal hnev. Dieťa citlivo vníma negatívne reakcie otca a popisuje to slovami „oco bol nahnevaný, mal takú čudnú tvár“. Zmeny v správaní sa u maloletého prejavujú v ostatnom období najmä nadávaním samému sebe, že je hlupák, že je debil. Dieťa si dáva za vinu akékoľvek veci, ktoré s ním alebo s jeho konaním ani nesúvisia s komentárom „Ja viem, že je to len moja vina, len ja za to môžem“. Dieťa hysterickým plačom reaguje napr. na vyliatie jogurtu, keď mu pri otvaraní spod viečka časť jogurtu zašpiní oblečenie a podobne. Dieťa sa túli k matke, k plyšovému mackovi, čo sa u dieťaťa nevyskytovalo ani v rannom veku. Dieťa nikdy nebolo naviazané na obľúbené hračky. Aktuálne dieťa nemôže zostať samé ani sedieť v izbe, hoci na matku vidí, pretože vyžaduje, aby sedela pri ňom blízko a aby mohol mať s ňou fyzický kontakt (držanie za ruku, pohladenie). Dieťa sa neustále pýta, aký je deň, aby zistilo, či už musí ísť k otcovi. U dieťaťa prešla situácia do takéhoto štádia, že už je rezignovaný, apatický. Na stretnutie s otcom sa neteší, iba prijíma situáciu takú, aká je. Po tom, ako mu otec vyčítal, že žaluje, dieťa je do seba uzavreté a bojí sa niečo povedať, aby ho niekto nepočul. Z odbornej konzultácie celej situácie s PhDr. Janou Petričkovou, psychologičkou so sídlom v Ružomberku, ako aj s pracovníčkami

Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši, vyplynulo, že je nevyhnutné s dieťaťom podstúpiť odborné sedenia a zabezpečiť dieťaťu odbornú pomoc.

3/ Otec listom zo dňa 19.09.2018 doručil svoje vyjadrenie k návrhu matky a návrh na vydanie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku. Uviedol, že s matkou dohodnutí boli na striedavej osobnej starostlivosti o dieťa a to tiež v prospech matky, pretože aj pri ich striedavej starostlivosti bol maloletý viac dní u nej. Porušovanie dohody matkou rešpektoval aj preto, aby maloletého chránil pred súdnym konaním a znaleckým skúmaním. Zároveň pri ich rodičovskej dohode vždy toleroval a akceptoval aj vôľu a záujmy maloletého syna a pokiaľ aj v dobe, keď mal byť u neho, chcel ísť k matke, tak ho žiadnym spôsobom nenútil zostať v jeho prítomnosti a odovzdal ho matke, resp. keď chcel ostať pri matke rešpektoval jeho vôľu, matka mu to vždy odôvodnila slovami, že sa mu nechce ísť. Od septembra 2017, kedy na začiatku predchádzajúceho školského roka urobili dohodu, teda striedavá osobná starostlivosť fungovala, maloletý si zvykol, mal zabehnutý režim a mal pocit, že mu to tak vyhovovalo. Dokonca počas letných prázdnin sa s maloletým stretával nad rámec ich dohody až do 14. augusta 2018. To bol deň, kedy maloletého matke odovzdal posledný krát. Počas celého ostatného roka zo strany matky nepočul žiadne výhrady k jeho spôsobu výchovy maloletého, matka ho nikdy neupozornila na nejaké nedostatky alebo nevhodnosť správania. Preto ho samotný Návrh ako aj dôvody v ňom uvedené šokovali. Časový sled ďalších udalostí však dáva odpoveď na skutočné úmysly matky. Keď totiž dňa 14.08.2018 naposledy maloletého odovzdával matke oznámil jej, ako bolo dohodnuté už na začiatku prázdnin, že odkedy (pôjdu na dovolenku). Nič iné mu nepovedala. Boli totiž dohodnutí, že predposledný augustový týždeň pôjde s maloletým na dovolenku, aby posledný augustový týždeň bol už doma a zvykal si na školský režim. Na druhý deň 15.08.2018, ako vyplýva z predloženého Záznamu, však matka navštívila Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši, dňa 16.08.2018 podala na súd Návrh a 17.08.2018 odcestovala aj s maloletým do zahraničia a vrátili sa asi 31.08.2018. takto konala bez toho, aby ho vopred o týchto skutočnostiach informovala alebo upozornila na nejaké výchovné problémy. Od 15.08.2018 mu matka, s drobnými výnimkami, bránila v styku s maloletým. Dňa 16.08.2018 mu potom matka zrazu napísala, že sa rozhodla, že bude teraz istý čas tráviť s E. iba ona. Odvtedy mu nedvíhala telefón, kolegovia z práce vedeli akurát, že má dovolenku a na jeho početné SMS-správy odpovedala za celé skoro tri týždne iba dva krát, ale čo je s maloletým mu nepovedala. Nemal teda o E. až do 31.08.2018 žiadne informácie. Do podania vyjadrenia, nevedel kde sa matka s maloletým počas troch posledných augustových týždňov nachádzala. Z návrhu a neskoršej komunikácie s matkou rozlišujú dve verzie dôvodov, prečo mu nedovolí stykať sa s maloletým. Prvá je uvedená v návrhu a druhá spočíva v jeho nevhodnom správaní sa k maloletému, čo vraj matke konštatovali a potvrdili odborníci. V komunikácii cez SMS mu matka oznámila, že má defektné a nevhodné správanie voči maloletému a to je dôvod, prečo mu maloletého už nedá. Takto podľa matky o jeho správaní sa vraj vyjadrili odborníci, odborníkov však matka bližšie nekonkretizovala. Zdôrazňuje, že za celý ostatný rok mu matka nič nevyčítala, neupozornila ho čo robí nesprávne a o nejakých problémoch sa dozvedel až z podaného návrhu. Dovtedy matka neprezentovala žiadne obavy o zdravý vývin maloletého. Keby tomu tak skutočne bolo matka by určite vyhľadala odbornú pomoc skôr a nie tesne pred odchodom na dovolenku. Dôvody uvedené v návrhu, ktoré matku viedli k zamedzeniu styku nemajú predsa krátkodobý charakter. Preto nechápe prečo matka nepodala návrh už skôr. Matkou v návrhu popísané správanie maloletého ho šokovalo, pretože on ho takéhoto nepozná. U neho vidí spokojného a šťastného chlapčeka, ktorý sa hrá, zabáva, športujú spolu a venujú sa bez problémov rôznym aktivitám, či už na záhradke, v dielni alebo po výletoch, stavajú lego, hrajú sa pexeso alebo brainboxy a okrem voľnočasových aktivít navštevujú jeho kamarátov. Pokiaľ je s ním spoločné chvíle netrávia len pri tablete a televízore, alebo v kine, ale pobytom vonku pri športe, hrách a výletoch podporujúcich zdravý telesný a duševný vývoj. Z toho, čo matka napísala má pocit, ako keby vychovával iné dieťa. Pokiaľ ide o príhodu so psom uvádzanú v návrhu, tak psa kúpil kvôli synovi, aby v ňom pestoval lásku k zvieratám, aby mal k ním vzťah a nebál sa ich. Psa vyberal starostlivo po porade s odborníkom, rezervovaného, pokojného, vhodného k deťom. K žiadnemu fackovaniu psa ho nevyzýval, len mu povedal, že ho pes nebude počúvať, že ho môže capnúť po zadku. Nie je kynológ, no vie, že neposlušnosť psa dohovorom nevyrieši. Nevedel ako tú udalosť opísal syn matke, ale nie je pravdou, že následne mu neadekvátnou reakciou vyčítal, že to žaloval, pretože potom na to ani nemal priestor (šteniatko kúpil 12.08.2018). Pokiaľ ide o žalovanie, synovi viackrát pripomenul, že žalovať sa nepatrí a že so žalobami sa nikto nechce hrať. A upozornenie na zákaz žalovania nemá z vlastnej hlavy, ale vypozeroval to od učiteliek v škôlke počas preberania maloletého, ktoré to deťom neustále opakovali. Rovnako používanie slova debil maloletým je ľahko vysvetliteľné a vysvetlil to aj matke. Nevedel, či to priniesol zo škôlky alebo to odkukal pri hre. Počas hrania napr. pexesa chcel dieťa motivovať do ďalšej hry a preto hru občas moderoval tak, aby dieťa vyhralo a malo radosť. Pri tom napr. naschvál neotočil správnu dvojicu pri pexese a na znak autenticity

povedal, že „Ja blbec alebo debil“. Dieťa to odpozoruje a potom zopakuje. Je absurdné, aby tieto ľahko vysvetliteľné príhody a udalosti boli základom pre obmedzenie styku s maloletým. Domnieva sa, že k obmedzeniu výkonu rodičovských práv musia viesť omnoho zásadnejšie a významnejšie dôvody ako tie, ktoré matka uviedla v návrhu. Jeho údajné nedostatky v synovej výchove odôvodňuje matka tým, že keď je maloletý u nej a zašpiní si oblečenie od jogurtu, tak hystericky plače, že je naviazaný na hračky a túli sa k plyšovému mackovi (mimochodom toto vraj trvalo iba dva týždne, matka to uviedla na stretnutí u sociálnych pracovníčok). Pokiaľ je syn u neho, tak neplače, je šťastný a nepotrebuje si nahrádzať nedostatok lásky túlením sa k hračkám. Matka tiež v návrhu uvádza, že dieťa sa ho bojí. Toto tiež nie je pravda. Matka na vlastné oči pri každom odovzdávaní videla ako maloletý uteká ku nemu a hodí sa mu do náručia. Matka tvrdí, že syn má strach mu spontánne povedať, čo cíti, čo tiež nie je pravda. Ako dôkaz predložila iba Záznam z ÚPSVaR, žiadne iné dôkazy. Predložený Záznam však nijako nepreukazuje tvrdenia matky a ani odborníci nepotvrdili tvrdenia matky. Už vyše mesiaca sa nachádzal v situácii, keď bol bezdôvodne a bez predloženia akýchkoľvek dôkazov, iba na základe jednostranného svojvoľného rozhodnutia matky, bez pojednávania alebo ingerencie štátu, pozbavený jeho rodičovských práv nemôže sa stretávať s jeho synom. Teda len na základe jednostranného rozhodnutia matky trávi maloletý všetok čas výlučne s matkou a preto je predovšetkým v záujme dieťaťa, aby malo vytvorený rovnocenný vzťah k obojom rodičom. Chce byť so svojim synom, aby nestratil kontakt s E. a aby o ňom vedel, chodí ho každé ráno čakať pred školou a odprevádza ho v prítomnosti matky do triedy a každé poobedie ho znovu čaká pred školou a pozerá sa ako odchádza. Spolu sú teda denne asi 10 minút. Matka dokonca bez uvedenia akýchkoľvek dôvodov nesúhlasila, aby s maloletým trávil aspoň jedno poobedie v týždni. Na odporúčania sociálnych pracovníčok sa s matkou zúčastnili dňa 13.09.2018 mediálneho konania na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Liptovskom Mikuláši, ku ktorému sa matka od počiatku stavala negatívne. Na tomto sedení matka trvala na tom, že syna mu bude dávať len v sobotu od 9:00 hod. do 13:00 hod.. Takýto styk s maloletým namietal, nakoľko sa mu to zdalo byť neprimerané. Avšak matka bez uvedenia nejakých zásadných dôvodov odmietla súhlasiť so širším stykom, ktorého sa dožadoval. Tu je namieste si položiť otázku, prečo matka vôbec súhlasila s nejakým stykom, keď jeho nevhodné správanie ju viedlo k odňatiu dieťaťa. Až do polovice augusta 2018 mali striedavú starostlivosť a k takémuto drastickému obmedzeniu výkonu rodičovských práv došlo bez toho, aby na to existovali a boli preukázané nejaké závažné dôvody, ktoré by odôvodňovali takéto kroky matky. Sú mu jasné skutočné zámery matky - fyzicky drží maloletého, zasiala zrnko pochybnosti, čas hrá v jej prospech, dieťa ovplyvňuje a spolieha sa nato, že znalec neodporučí striedavú osobnú starostlivosť z dôvodu, že dieťa stratilo kontakt s otcom. Tento model je známy, odskúšaný a matka ho určite pozná. Amorálne na tom je však to, že sa k tomu znížila osoba, ktorá má okrem iného aj výchovne pôsobiť na iných rodičov. Skutočné úmysly matky odhaľuje ona samotná tým, ako naformulovala petit návrhu, v ktorom absentuje úprava styku otca s maloletým. Má za to, že hoci s matkou maloletého už spolu nežije v synovom živote by mala byť dodržaná rovnováha a že pre jeho ďalší vývoj je v jeho živote dôležitá prítomnosť otca aj matky. Má za to, že postavenie otca (rovnako ako postavenie matky) v živote dieťaťa je nezastupiteľné. Je rovnaký rodič ako matka a napriek tomu sú jeho rodičovské práva ignorované a porušované. Naopak svojvoľným a nedôvodným bránením v styku s maloletým matka svoje práva zneužíva a napriek tomu, že sa chce o maloletého starať faktickým odňatím ho vylúčila zo starostlivosti. Má záujem starostlivosť o syna zabezpečovať rovnako tak, ako ju zabezpečuje matka a chce sa na jeho výchove podieľať v rovnakej miere ako matka. Myslí si, že je potrebné aby maloletý pociťoval lásku od oboch rodičov rovnako a aby napriek tomu, že jeho rodičia spolu nežijú v spoločnej domácnosti cítil, že oboch rodičom na ňom záleží. Podľa ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Vzhľadom na vyššie uvedené si myslí, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletého a že takto budú lepšie zaistené jeho potreby. Maloletý má silné citové väzby na obidvoch rodičov a preto zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti je v súlade s jeho vývinovými potrebami a poskytuje mu stabilitu výchovného prostredia tým, že pri striedavej osobnej starostlivosti bude môcť byť vychovávaný obidvomi rodičmi tak, že tým bude rešpektované jeho právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Striedavou osobnou starostlivosťou bude teda rešpektované právo maloletého na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov rovnako a maloletému tým bude umožnené zachovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Má za to, že obidvaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať. Na základe uvedeného a mysliac pritom v prvom rade na najlepší záujem maloletého žiadal, aby bol maloletý E. zverený do striedavej osobnej

starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch vymedzených v návrhu s osobitnou úpravou styku počas prázdnin tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého E. B. počas Vianočných sviatkov v každom párnom kalendárnom roku vždy v čase od 24.12 od 12:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod. a v každom nepárnom kalendárnom roku od 28.12. od 12:00 hod. do 02.01. do 14:00 hod. nasledujúceho párneho roku, ďalej počas jarných prázdnin v každom párnom roku v čase od piatku po skončení vyučovania do piatku nasledujúceho týždňa do 16:00 hod., počas Veľkonočných prázdnin v každom nepárnom roku od piatku od 16:00 hod. do pondelka do 08:00 hod., počas letných prázdnin v každom párnom roku v čase od 01.07. od 10:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a v čase od 01.08. od 10:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod., a v každom nepárnom roku od 15.07. od 18:00 hod. do 01.08. do 10:00 hod. a v čase od 15.08 od 18:00 hod. do 31.08. do 10:00 hod.. Otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého E. B. v každom párnom kalendárnom roku vždy v čase od 28.12. od 18:00 hod. do 02.01. do 14:00 hod. nasledujúceho nepárneho kalendárneho roka a počas Vianočných sviatkov v každom nepárnom kalendárnom roku v čase od 24.12 od 12:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod., ďalej počas jarných prázdnin v každom nepárnom roku v čase od piatku po skončení vyučovania do piatku nasledujúceho týždňa do 16:00 hod., počas Veľkonočných prázdnin v každom párnom roku od piatku od 16:00 hod. do pondelka do 18:00 hod., počas letných prázdnin v každom párnom roku v čase od 15.07. od 18:00 hod. do 01.08. do 10:00 hod. a v čase od 15.08. od 18:00 hod. do 31.08. do 10:00 hod., a v každom nepárnom roku od 01.07. od 10:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a v čase od 01.08 od 10:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod.. Zároveň žiadal aby upravil oprávnenie obidvoch rodičov maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok a vyživovaciu povinnosť počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčiť. Alternatívne navrhol iný spôsob výkonu požadovanej striedavej osobnej starostlivosti, v striedaní 2-2-3-2-3 dni tak, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého E. od nedele od 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa do utorka do 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa, od štvrtka od 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa do nedele do 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa a od utorka 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa do štvrtka 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa. Otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého E. od utorka od 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa do štvrtka do 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa, od nedele od 16:00 hod. každého nepárneho kalendárneho týždňa do utorka do 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa a od štvrtka od 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa do nedele 16:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa. K odovzdávaniu maloletého bude dochádzať o 16:00 hod., kedy rodič ktorý má dieťa v starostlivosti, odovzdá dieťa druhému rodičovi, ktorému začína osobná starostlivosť o dieťa pred bytom tohto druhého rodiča a v prípade, že dieťa bude v ten ktorý deň v škole alebo na krúžku, či tréningu, rodič, ktorému začína osobná starostlivosť o dieťa, si dieťa vyzdvihne z tohto zariadenia.

4/ Matka na pojednávaní dňa 19.02.2019 zotrvala na svojom návrhu, v návrhu neuviedla žiadanú úpravu styku otca s maloletým a to z toho dôvodu, že už v tom čase boli problémy, ktoré opísala v návrhu a týkali sa správaním syna a z toho dôvodu aj v návrhu žiadala znalecké dokazovanie nakoľko ich názory a tvrdenia sú s otcom rozporné a myslela si, že styk je možné upraviť až na základe výsledkov znaleckého dokazovania. Pokiaľ navrhovala v návrhu aj uloženie výchovného opatrenia povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu, tak to bolo z toho dôvodu, že ich komunikácia s otcom nebola normálna, pokiaľ s otcom komunikovala tak mala záujem hovoriť o synovi ale vždycky sa to skĺzlo do osobných vecí aj invectív, preto si myslela, že by bolo vhodné pre zlepšenie komunikácie poradenstvo. Nebránila stretávaniu otca so synom, pokiaľ nedošlo k stretnutiam po mediačnej dohode, tak to bolo len jedenkrát a to v spomínaný deň vo vyjadrení 13.10.2018 a predchádzala tomu situácia s dvoma krúžkami, ktoré mal syn vo štvrtok, syn vtedy odmietol ísť k otcovi, on mu to ale priamo nepovedal, bojí sa mu povedať priamo, že nechce, reagoval tak, keď si ho otec pýtal k telefónu, že utiekol do izby a zakryl si uši. Syn sa stretával s otcom širšie ako bolo upravené v mediačnej dohode, pretože otec chodieval prakticky denne pred školou za synom a tiež aj po skončení vyučovania. V pondelok ho vodil na šachový krúžok a bral ho už zo školy. Po neodkladnom opatrení prebiehali stretnutia podľa súdnej úpravy, ona predtým otcovi umožňovala aj častejšie, aby so synom bol, napr. aj keď chcel zobrať syna za svojim otcom, potom ako bolo rozhodnuté súdom, tak chcela postupovať podľa rozhodnutia, keď to otec chcel mať upravené. Problém je v tom, že syn často pred ňou spomína, že nechce byť každý víkend pri otcovi. Myslela, že sobota každý víkend bude vhodnou úpravou, i keď to bolo na úkor jej času so synom, keď otec mal takto syna každý víkend, avšak synovi to robí problém, pýta sa, prečo musí ísť k otcovi každú sobotu, je to na neho priveľa. Doma pred stretnutím s otcom tak jej viackrát povedal, že k nemu nechce ísť, pred otcom sa ale neodvážil to povedať, pretože pozná reakcie otca a nechce otca sklamať a takto je to pre syna vyhovujúce riešenie, aby sa vyhol konfliktným situáciám. Napr. syn jej povedal, že nechce

ísť k otcovi, ale keď prišiel k nemu v sobotu, tak sa bez problémov s otcom zvítal. Tiež je problém s tým, že syn sa sťažuje, že ona hovorí otcovi veci, ktoré jej syn povedal, a vie o tom, že otec mu to potom vyčíta. Syn preto je už uzavretejší, nechce aby boli voči nemu nejaké výčitky a reagoval aj na ňu, že všetko otcovi povie a že sa tak správa ako zradca. Syn u otca od augusta 2018 neprespával ani sa k otcovi na noc nepýtal, len raz bola taká situácia a to v decembri minulého roka, keď s otcom dlhšie nebol, pretože otec bol viac dní na zahraničnej dovolenke a vtedy syn sám spomínal, že nebol dlho s otcom, že by mohol u neho aj prespať, nakoniec u otca nebol, túto situáciu riešili aj pred psychológom Zacharovským, ten povedal, že sa nedá vždycky reagovať na vyjadrenie dieťaťa, že tieto veci by si mali v prvom rade vyriešiť oni ako rodičia a že dieťa niekedy reaguje tak, ako to od neho chce rodič a nemusí to byť jeho názor. Syn pozná súčasnú úpravu stretávania neodkladným opatrením, chodíva k otcovi pravidelne, avšak pokiaľ rozpráva o stretnutiach tak nehovorí pozitívne veci, často to býva aj negatívne, napr. spomína, že otec mu nedôveruje, že mu neverí. Po stretnutiach otec spomínal spoločne prežité, syna chváli ale myslela si, že syn mu nedôveruje, že to čo hovorí, skutočne aj myslí, pretože pozná otca už z predošlého obdobia, že má na syna vysoké nároky a pozná ho z jeho reakcií. Myslela, že výchovný prístup otca k synovi nie je dobrý, napr. neberie to, že otec má dobrý úmysel, že chce syna chrániť, napr. pred nejakým neúspechom, syn chcel byť odjakživa hokejista, brankár, otec s tým však nesúhlasil a syn stále rozmýšľa takým spôsobom, čo by na to povedal otec a nerozhoduje sa sám spontánne tak ako iné deti, mal napr. možnosť pri hokejovom zápase ísť do bránky, ponúkol mu to tréner, ale syn váhal, čo ak príde na zápas pozrieť sa otec a čo by on na to povedal, tak nakoniec odmietol. Sám tréner povedal, že asi syn váhal preto čo by na to povedal otec, ale nech ide skúsiť, syn to nakoniec vyhodnotil tak, že lepšie je neísť. Čo sa týka krúžkov syna, tak potom ako nastúpil do školy, tak už toho bolo veľa, bolo treba tieto aktivity obmedziť, syn však naďalej chodil na všetky krúžky, prakticky celý týždeň po škole mal nejaké aktivity, otec chcel aby syn chodil v pondelky na šach, ona chcela, aby aspoň zo začiatku ako nastúpil do školy, tak na šach nechodil, aby to odložil na neskôr, ale otec chodieval s ním v pondelky aj na tento krúžok. Syn začal odmietať chodiť na šach, vzoprel sa tomu, a tak ako predpokladal otec mu to vyčítal, a ako prestal chodiť na krúžok tak sa s ním ani moc ne bavil v čase, keď chodil za synom do školy pred začatím vyučovania. Od rozhodnutia o neodkladnom opatrení už syn na šach nechodí. Nebolo to z jej rozhodnutia, taktiež aj v čase keď bol otec na zahraničnej dovolenke, tak syn na šach nechcel ísť. Ohľadne syna s otcom nekomunikuje, i keď sa vidia každý deň pred školou, tak otec má problém ju aj pozdraviť a berie ju ako keby tam aj nebola, prihovára sa len synovi. Keď sú aj spolu tak veci E. neriešia, ak je niečo treba tak si pošlú nejakú SMS správu. Počas vianočných prázdnin bol syn s otcom prakticky každý deň, strávil s ním aj štedrý deň bol u neho až do večera. Prespanie u otca cez vianočné sviatky bolo bez problémov, syn k tomu nič nespomínal, len to, že deň predtým ako sa mal vrátiť ku nej zisťoval, či už ďalšiu noc bude spať doma. Nevidela žiaden zmysle pokračovať v sedeniach u psychológa, pretože v ich komunikácii sa nič nezlepšilo. Otec keď chcel zistiť nejaké veci týkajúce sa syna tak ich nezisťuje u nej ale u iných ľudí, napr. akú má veľkosť oblečenia, keď mu chcel niečo kúpiť, ale veľa vecí vie otec sám zistiť, nevidela v tom ďalší zmysel. Myslela, že komunikácia medzi synom a otcom sa zlepšila, ale z prejavov syna, keď spomínal, že otec mu neverí tak vyplýva, že asi nie je zmena. Tiež predtým sa nevyskytovali také problémy ako popísala vo vydrení pred stretnutím s otcom. Syn keď predtým nechcel ísť k nemu tak jej to povedal, ale nemal žiadne telesné ťažkosti a tieto sa začali prejavovať poslednom čase a opísala ich vo vyjadrení. Tieto problémy sa vyskytli v súvislosti so šachom a sú uvedené vo vyjadrení. Syn nechodí na dlhšie k príbuzným ani k známym, je zvyknutý na jej mamu ale ani u nej už v súčasnosti neprespáva, stále vyžaduje jej prítomnosť, ona sa od neho nemôže ani pracovne vzdialiť, tie prejavy ktoré uviedla vo vyjadrení, že ju stále kontroluje a potrebuje ju vidieť stále pretrvávajú. Tiež každý večer jej rozpráva, že sa o ňu bojí, že zomriem. Nevedela dôvod tohto jeho strachu. V škole syn problémy nemá, zvykol si, učiteľka len spomínala, že po víkendech keď sa rozprávajú čo zažili, tak syn má problém o zážitkoch rozprávať. V súčasnosti so synom nechodí k psychológovi, bola za psychologičkou Maťašovskou ale tá povedala, že sú v konaní a je potrebné komplexné vyšetrenie. V auguste, keď sa syn s otcom dlhšie nestretával, tak vedel, že otec je na dovolenke a oni tiež išli na dovolenku, syn počas tohto obdobia nespomínal, spomínal, len že vo štvrtok, kedy malo byť stretnutie, si pôjde k nemu po veci, že sa tam bude hrať so svojimi hračkami. Žije v spoločnej domácnosti s partnerom, ku ktorému má syn pekný vzťah, dokáže byť s partnerom aj bez jej prítomnosti cez deň. Vedia sa spolu zabaviť ale na noc je vždy prítomná, to ho ešte s partnerom nenechala samého. Syn si vyžaduje jeho pozornosť, pýta sa na neho aj keď idú zo školy, či je doma. Nesúhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou kvôli prejavom syna, myslela si, že časom si zvykne na častý styk s otcom. Chcela aby si vybudovali spolu dobrý vzťah. Na otázku PZ otca, či si vie spomenúť na príklady, kedy pred synom obhajovala otcove spôsoby výchovy, matka uviedla, že už spomínala, že syna presviedčala, že otec sa na syna teší, že chce byť s ním, že ho pred ňou aj vychvaľuje, avšak syn ju presviedčal, že tomu tak nie je, a bolo to vždy

len pred ňou. Nestalo sa to len raz, je to opakovane, kedy ju syn presvedča, že otec je iný ako sa správa. Syn sa po stretnutiach s otcom nejako moc nesťažuje, máva však po návrate zvláštne prejavy, prejavuje sa agresívne, napr. štipe ju, aj partnera a večer sa jej ospravedlňuje, že to robil, pretože mal takú náladu. Psychologička mi povedala, že deti sa nevyjadria často konkrétne, že si problémy ventilujú aj používaním určitých hračiek a tie ktoré uvádzala syn má a práve tie používa. Pri stretnutí s otcom syn reaguje tak, že otca pozdraví aj sa spolu objímu, keď mu otec povie že ho ľúbi, tak mu aj syn rovnakým spôsobom odpovie, pri stretnutiach nebýva kritický nedáva najavo nič negatívne. Syn takto reaguje nie spontánne, ale preto aby mu otec nič nevyčítal. Nespochybňuje, že syn vzťah k otcovi má, že chce s ním byť avšak negatívne vníma, ako sa k nemu otec správa a doma jej to potom opisuje. Pokiaľ by porovnávala častejší styk otca, ktorý sa približoval striedavej osobnej starostlivosti (ďalej len „SOS“) a súčasný styk, tak vidí rozdiely v prejavoch dieťaťa v tom, že už sa jej nepýta často aký je deň, že nebýva tak rozrušený ale i tak po stretnutí, ktoré je teraz len v rozsahu 1 dňa býva agresívny. Syn vedel, ktoré dni k otcovi chodieval a keď sa pýtal ktorý je deň, tak následne povedal, že sa pýta preto aby vedel, kedy ide k otcovi. Myslela, že nepotreboval vedieť dni na ktoré sa pýtal len orientačne, pretože vedel ktoré dni k otcovi chodí, len potreboval vedieť aký je deň a pýtal sa, či bude ešte spať doma. Podľa nej je SOS nevyhovujúce, pretože už v auguste minulého roka, kedy sa s otcom stretával najširšie a veľmi často tak hovoril, že nechce chodiť stále hore, dole, že mu to tak nevyhovuje. Už vtedy chcela zmeniť rozsah, tak že by syn k otcovi vo štvrtky nechodil, teraz sa syn stretáva s otcom len cez víkendy ale i keď je stretnutie užšie tak často reklamuje pravidelnú sobotu u otca. Nie je vhodná SOS v týždňových intervaloch, pretože syn nedokázal byť bez problémov u otca ani tri dni, ako tomu bolo do augusta od nedele do utorka, s týmto by syn vôbec nesúhlasil. Syn zle znášal hlavne stretnutia s otcom v týždni, cez štvrtky, vtedy chcel po nej aby som za ním prišla do škôlky ona, často vtedy plakával. Čo sa týka víkendových pobytov tieto lepšie znášal, ale niekedy nechcel ísť k otcovi aj pred nedeľou. Syn jej následne povedal, že aj v pondelky, keď bol v škôlke tak plakával, že nebol s ňou. Na otázku otca uviedla, že roku 2017 až 2018 podľa nej nefungovala SOS tak ako mala, lebo nebola v záujme syna. Nie ona bránila k stretnutiam, ale len otcovi interpretovala názor dieťaťa, ktorý sa mu bál povedať. To že syn vždy išiel k otcovi, podľa zaužívaného režimu, neznamená, že SOS bola funkčná. Zmeny v správaní syna sa prejavovali už počas fungovania SOS ale výrazne sa začali prejavovať v lete 2018, práve v tom čase, kedy sa syn stretával s otcom v najširšom rozsahu. Aj v čase keď chodil do škôlky učiteľky hovorili, že sa inak správa ku nej a inak k otcovi, že v čase potom ako bol s otcom, tak bol v škôlke agresívny voči iným deťom. Nie je pravdou, že otcovi neoznámila, že syn má určitý problém a tiež že správanie otca k synovi nie je dobré, svedčia o tom SMS správy, ktoré pripojila, tiež aj skutočnosti, ktoré uviedla v písomnom vyjadrení, kde popisovala svoje výhrady, ktoré otcovi aj povedala, avšak on tieto dôvody nechcel počuť, resp. nevidel ich ako problém. Na výhrady ktoré uvádzala, tak otec nereagoval, resp. reagoval nijako a nič sa nezmenilo. Ona neriešila tieto problémy skôr oznámením na úrade práce kvôli tomu, že to nechcela riešiť súdnym sporom, avšak keď začal už syn mať vážne problémy, tak sa to rozhodla riešiť. Nebola so synom u psychológa, bola len za psychologičkou Maťašovskou ale tá jej povedala, že je potrebné znalecké dokazovanie. Pokiaľ sa obrátila na spomínaných psychológov, tak popisovala prejavy syna, na základe toho vedeli tieto prejavy nejako zhodnotiť, avšak syn ani otec neboli psychológmi vyšetrení. Písala otcovi aj SMS správu keď syn povedal, že nechce ísť k nemu a oznámila to tiež aj telefonicky.

5/ Matka na pojednávaní dňa 07.05.2020 nezmenila svoje stanovisko k SOS. Súhlasila s úpravou styku prakticky v rozsahu ako navrhuje znalkyňa a súhlasila by aj s tým rozšírením, že syn bude u otca v bežnom týždni počas školského roka aj v pondelok, tak ako to bolo upravené už predchádzajúcim neodkladným opatrením. Pokiaľ sa otec domáha širšej úpravy styku v týždni v ktorom nie je navrhovaný styk počas víkendu, tak nesúhlasí, aby syn bol u neho až tri dni vrátane prespávania, nakoľko návrh otca na úpravu styku sa blíži, respektíve predstavuje skoro SOS s ktorou nesúhlasí. Poukazuje na to, že medzi nimi ako rodičmi sú rozdielne štýly výchovy. Ona skôr uznáva demokratickú, voľnejšiu výchovu, záleží jej na tom, aby sa jej syn zdôveril a v minulosti sa stávalo, že pokiaľ jej syn niečo povedal a ona to povedala potom otcovi, tak otec reagoval na to tak, že syn žaluje, čo sa nemá. Aj z toho vyplýva, že má iný postoj otec k takýmto veciam. Je pravdou, že došlo k určitým zmenám vo vzťahu medzi E. a otcom, uvádzala to aj znalkyňa, možno si otec uvedomil, že jeho správanie v minulosti nebolo vždy v poriadku, pravdepodobne otec synovi už nevyčíta veci a syn je viacej v pohode. S otcom sa stretáva ako bolo určené neodkladnými nariadeniami. Tiež čo sa týka prenocovania cez víkend v mesiaci, tak toto doteraz prebehlo v poriadku a zatiaľ však bolo len pár takýchto prenocovaní, keďže úprava je od decembra a myslela, že otec by mal v tom čase využiť čas tak, aby sa venoval synovi. Ona ale počula, že v čase keď bol syn u neho na víkend, tak bol videný so synom v miestnom podniku do neskorých hodín, do 23:00 hod., takže má určité výhrady čo sa týka výchovy. Je pravdou, že syn bol u otca cez jarné prázdniny

okrem určených termínov aj v sobotu, vtedy si neuvedomila, že je iný režim ako v bežný týždeň počas školy, takže keď prišla sobota, tak syn išiel k otcovi. Synovi povedala, že ak chce môže k nemu ísť aj viac ako bolo určené, otec mal záujem aby syn bol u neho teraz častejšie, keď sú Corona prázdniny, avšak syn nechce chodiť častejšie ako je určené, je vo veku, že chce byť radšej s kamarátmi ako s rodičmi. Pokiaľ aj sú vonku, niekde na námestí, v blízkosti otcovej kancelárie, tak syn sa nesnaží s otcom skontaktovať alebo ho ísť pozrieť, sám jej to nikdy nenavrhol. So synom rozprávala aj pred týmto pojednávaním a syn jej povedal, že nesúhlasí s tým, aby u otca tak často prespával počas týždňa ako navrhuje a že keby bolo treba, tak to príde povedať aj na súd. Je to jeho názor, podľa nej treba rešpektovať aj názor dieťaťa. Pokiaľ syn chce, nemá problém aby šiel k otcovi, tak to bolo aj v lete, kedy bol u otca viac ako bolo určené, vtedy bol s otcom aj týždeň na stanovačke a tiež bol s otcom spolu s jeho bratom a deťmi u starkej, to bolo dokopy viac nocí, asi šesť. Syn nechce ísť v týždni častejšie k otcovi, pretože má svoje záujmy, preferuje kamarátov s ktorými chce v tomto veku byť. S otcom nekomunikuje, syn chodieval na stretnutie bez toho, žeby si ho nejako preberali, sám zbehne v určenom čase pred dom, kde ho otec čaká. Nemohla počas tehotenstva chodiť pred dom, pretože nemajú výťah. Čo sa týka krúžkov, tak tie sú nezmenené, okrem šachu, ktorý už rozoberali. Syn má v škole voliteľné predmety a jedinou zmenou je zmena predmetu a to etiky, na ktorú chodil. Syn nechcel chodiť už na etiku, tie hodiny ho nezaujímali a keď zistil od kamaráta čo robia na náboženstve, tak chcel ísť radšej tam. Čo sa týka nejakého vyšetrenia, tak to nevedela o čom otec písal, myslela, že všetko čo sa týka školy si otec môže zistiť na stránkach školy Edupage a učitelia posielajú e-maily všetkým rodičom, keď je niečo dôležité. Komunikácia medzi nimi je prakticky žiadna, už dlhé obdobie, už aj v čase keď sa realizovala striedavá osobná starostlivosť, ktorú otec uvádzal vo vyjadreniach, dieťa si len odovzdávali a komunikovali minimálne. Informácie si zisťovali v škôlke, nie od seba navzájom. Taktiež je pre ňu dôležité, aby otec dodržiaval stanovené termíny odovzdávania dieťaťa, ktoré často nie sú dodržané a odovzdáva ho až okolo 19:00 hod.. Tiež v prípade úpravy styku cez víkend by žiadala, aby odovzdávanie dieťaťa bolo určené o hodinu skôr. Čo sa týka prázdnin a navrhovanej úpravy styku otcom, tak výhrady má k úprave cez Vianoce, pretože doteraz to vždy fungovalo tak, že 24.12. mali syna obaja, tak aby mohol dostať darčeky od každého, následné dni už nemá problém s tým, aby syn bol určitý čas u otca. Taktiež žiada úpravu polročných prázdnin a to na dva dni, hoci prázdniny sú jednodenné a tiež jesenné prázdniny žiada celkovo až na tri dni, čo nie je v súlade s tým, aby prázdniny trávil syn u každého z rodičov rovnako. Čo sa týka styku počas týždňa v školskom roku, tak syn môže byť u otca s jednou nocou s ktorou súhlasí ktorýkoľvek deň, napr. od stredy do štvrtku, môže to byť aj začiatok styku napr. v utorok. Syn má síce krúžky, avšak o týchto otec vie, takže tieto môže vtedy zabezpečiť.

6/ Otec na pojednávaní dňa 19.02.2019 uviedol, že trvá na SOS Podľa neho dôvody, ktoré sú uvádzané matkou je jej subjektívny pohľad, je to odrazom nefungujúcej komunikácie, ktorú sa pokúšali vyriešiť u psychológa od októbra do decembra. Myslel, že SOS je na prospech syna, prakticky takto to fungovalo až do 14.8.2018. Syn keď bol u jeho, tak sa prejavoval ako šťastné dieťa, vždycky mu dal na výber, aký program si urobia. Problém vznikol len vtedy, keď počas dňa kedy mal syn byť pri ňom, tak prišla matka pozrieť syna na tréning, alebo na plavecký a keď ju syn videl tak chcel ísť k nej. On to matke vyčítal, že majú dohodu o stretávaní, aby to tak nerobila, ona zasa reagovala tak, že takto jej to kázal chlapec. Chcel viesť syna k tomu, aby bol aktívny, aby nesedel pred televízorom, syn niekedy pošomral, keď sa mu nechcelo ako deti ale nemal nikdy požiadavky, že by sa mu nechcelo chodiť na krúžok. Vždy sa neprispôboval dieťaťu, chcel aby to prekonal, aby ho motivoval, nie je pravdou, že nechce chodiť na šachy, on sa už pred šachmi tešil, mal tam 8 kamarátov, sám mu povedal, že tam chce chodiť. Dohodli sa s matkou dieťaťa, že syn bude chodiť na šachy, do konca januára, matka túto dohodu porušila, prestal chodiť už decembri, a keď sa na to syna pýtal a má to aj nahraté, tak mu ako dôvod povedal, to, že mama mu povedala, že nemusí ísť. Jeden pondelok po škole chcel ísť so synom na šachy, matka po neho prišla autom, otvorila dvere, aby syn nastúpil a syn sa na neho pozrel a len rozhodil ruky. Matka tvrdila, že má sa postupovať podľa úpravy styku a synovi povedala, že otec vie, kedy sa má s ním stretávať a toto mu povedala v súvislosti so šachom. Myslel, že je vhodnejšie pre syna, aby mal takéto aktivity a nebol pred televízorom, syn mu recituje rôzne pasáže z rôznych filmov ako Simpsonovci, tiež z youtoubu a on tieto veci matke nevyčíta. U neho to má len v obmedzenej miere. Matke aj povedal, že čo sa čuduje, že syn ku nemu nechce ísť, keď má u matky komfortnú zónu, má k dispozícii TV, počítač, telefón. Chodieval pravidelne každú nedeľu po syna, ale matka krátko pred určeným časom stretnutia mu oznámila, buď to, že synovi sa nechce ísť, alebo že syn odmieta ísť. On si na synovi nevšimol žiadne zmeny správania, v čase keď je pri ňom, ktoré uvádza matka. Chodieval za ním aj každý deň do školy a to preto, aby ho videl a neodvykol si od neho, odporučil mu to tak odborník. Keď aj synovi navrhne, aby sme si urobili nejaký program aj navyše nad rámec stretnutí, napr. ho chcel zobrať do Svitú, tak syn na to často reaguje

tak, že mama mu to nedovolí. Aj keď žiadal matku, aby syna pustila, nech ide s ním mimo styku, tak hovorila, že majú iný program. Mal syna u seba na viac dní, potom ako sa rozišli s matkou, napr. syn bol s ním na dovolenke na Cypre a v Turecku, vtedy bol s ním bez matky a boli to týždňové pobyty a bolo to bez problémov. Bol na zahraničnej ceste viac dní a keď sa z nej vrátil v novembri 2018, tak bol za synom v škole a syn pred triedou povedal, že chce ísť ku nemu spať. Matka mu vtedy povedala, že nerešpektoval vôľu syna predtým, a že teraz nebude rešpektovať jeho vôľu ona. Zopakovalo sa to aj na druhý deň, keď prišiel za synom tak E. obehol mamu a objal ho a znova povedal, že chce ísť ku nemu spať. Tiež ho prosil o to, aby mohol ísť ku nemu spať tretíkrát cez vianočnú besiedku, syn u neho ale nespál až cez Vianoce ako bolo upravené a pobyt prebehol bez problémov. Pred vianočnými sviatkami matka mu syna dala každý deň, spolu zdobili stromček, dala mu ho aj na štedrý deň od tretej do siedmej on si myslel, že sa niečo zmenilo k lepšiemu. Napriek tomu, že matka mu dávala syna viac dní po sebe pred dňom kedy bol styk na Vianoce upravený, tak 27.12.odkedy mal byť syn u neho, tri dni vkuse, tak mu syn povedal, že o jednej má byť doma, že mu to povedala mama a v ten deň prišla matka pred jeho dom o 6:00 hod. večer a tvrdila, že rozhodnutie o NO je neprávoplatné, že sa rozhodol vykonávať neprávoplatné rozhodnutie. V ten deň mu syn povedal, že aby zamkol bráničku pred domom, že cez Vianoce je najviac krádeží. Matke prefotil rozhodnutie o NO a aj na základe toho, že mu syna dávala aj pred vianočnými sviatkami chcel byť so synom častejšie aj do nového roku, po 29.12., ale matka na to reagovala tak, že chcel si sa súdiť, pričom on neinicioval toto súdne konanie. Odvtedy mu už syna matka nedáva nad rámec úpravy neodkladným opatrením, ale neodkladné opatrenie rešpektuje. Synovi nespomínal nič o SOS, nevysvetľoval mu to, lebo mu to nepripadá fér, povedal niekedy v septembri 2018 synovi, že by chcel, aby sa stretávali tak ako doteraz a syn na to povedal, že on by to chcel tiež tak, v auguste matke povedal, že ide so synom na dovolenku, to boli už dohodnutí, pýtala sa odkedy a potom nechápal, prečo zrazu nemôže byť so synom. Ona mu vtedy nehovorila žiadne výhrady, takého charakteru, že sa nevhodne správa, alebo že sa rozpráva s odborníkmi a nie je to vhodné. Čo sa týka komunikácie matky, tak môže k tomu uviesť príklad v roku 2016 v novembri pre klienta mal ísť nahliadnuť do spisu v pondelok a povedal mu že v pondelok nemôže lebo má syna a tento mu povedal, že veď matka ide so synom do Francúzska, jemu nič matka predtým neoznámila, až mu následne prišla správa, že dieťa zo škôlky odhlásila a idú do Francúzska. Nie je pravdou, že matku ignoruje, že ju nepozdraví, pri príchode do školy sa jej pozdraví, resp. keď počuje pozdrav od matky tak jej odzdraví, ona ale často ani nepozdraví nahlas. U psychológa Zacharovského sa napr. dohodli na tom, že v týždni, keď nemá syna v nedeľu, príde po neho do školy v piatok, bude s ním dve hodiny a odprevadí ho k matke, a hneď zakrátko matka prestala toto rešpektovať a reagovala tak, že o tom sa nebude s ním baviť. Má pocit, že práve on neustále ustupuje a prispôsobuje sa ale je to len kvôli dieťaťu. Matka viac krát porušila ich vzájomnú dohodu, napr. v auguste 2018, keď sa vrátila aj so synom z dovolenky v Skalici, tak sa dohodli, že syna mu dá v sobotu aj v nedeľu, a to tak, že prišla za ním do kancelárie a povedala mu, že syna mu dá obidva tieto dni, ale večer vrátiť. Bol so synom v sobotu, ako sa dohodli, a keď ho vracal, tak priamo synovi povedal, že ráno po neho príde a matka bola prítomná a na druhý deň mu matka oznámila, že oni si urobili iný program, pretože jej nič nehovoril. Keď som sa po návrate matky zo Skalice dožadoval, že chce byť so synom, tak matka mu na to oznámila len to, že už si zariadila. Taktiež po mediačnej dohode, mu matka syna 13. a 14. 10 nedala a odôvodnila to tak, že nebude to tak len preto, aby sa nehneval. Mal záujem pokračovať v sedeniach u PhDr. Zacharovského, matka však odôvodnila ukončenie tým, že psychológ rozšíril styk nad rámec mediačnej dohody a že z toho dôvodu nebude pokračovať. Znalec hovoril, že chce postupne dosiahnuť to, aby syn u neho aj nocoval.

7/ Otec na pojednávaní dňa 07.05.2020 zotrval na stanovisku, ktoré je obsahom jeho písomného vyjadrenia z 04.05.2020 v ktorom uviedol, že navrhuje syna zveriť do SOS so zastupovaním a správou majetku maloletého v bežných veciach obidvoma rodičmi. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania na tomto návrhu trvá. Z dôvodov nižšie uvedených, za účelom nadobudnutia schopnosti riadnej rodičovskej komunikácie, navrhuje uloženie povinnosti obidvom rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu cestou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš počas doby určenej súdom. V najlepšom záujme dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, aby mu každý z nich poskytol láskyplnú starostlivosť a svojím dielom prispel k jeho osobnostnému vývoju (nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1. ÚS 2482/13.1. ÚS 153/16. IV. ÚS 1921/17). Jedným zo základných prvkov rodinného života. zaručeného v Čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej iba „listina“), je pre rodiča a dieťa byť spolu, a to napriek prípadným rozkolom vo vzťahoch medzi rodičmi a deťmi (rozsudok ESLP č. 25735/94 vo veci Elsholz c/a Nemecko. bod 43). Právom obidvoch rodičov je starať sa o dieťa a podieľať sa na jeho výchove v zásade rovnakou mierou, s čím korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov (Čl. 32 ods. 4 listiny). V najlepšom a prirodzenom

záujme syna, je čo najrovnomernejšie usporiadanie starostlivosti o neho. Výrazná nerovnováha medzi rodičmi v starostlivosti o dieťa musí byť odôvodnená iba ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom musia byť preukázané konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I I. ÚS 4189/18. III. ÚS 2298/15,1. ÚS 153/16 alebo IV. ÚS 1286/18). Odchýlka od rovnocennej starostlivosti, teda od rovnováhy, musí byť vždy odôvodnená ochranou iného záujmu a podporená racionálnymi dôvodmi. V prebiehajúcom súdnom konaní však nebola preukázaná nutnosť ani potreba ochrany iného legitímneho záujmu prevyšujúceho najlepší záujem mal. E. na čo najrovnomernejšom usporiadaní starostlivosti o neho. Z obsahu znaleckého posudku č. 42/20 19 súdnej znalkyne Mgr. Olgy Dianiškovej vyplýva potreba dodržiavania pravidla, že obidvaja rodičia by sa mali v zásade podieľať rovnakou mierou na starostlivosti a výchove syna ako počas obdobia sviatkov a prázdnin, tak počas pracovného týždňa, resp. školského roku. Riešenie starostí a radostí všedného dňa prispieva k prehĺbeniu vzťahu a posilneniu väzby rodiča a dieťaťa. Znalecké skúmanie ani ostatné vykonané dôkazy nepreukázali kladnú pravdivostnú hodnotu tvrdení prednesených matkou v návrhu, v jej písomných vyjadreniach alebo na pojednávaní, s výnimkou tvrdenia o ich narušenej komunikácii. Obidvaja majú rovnakú schopnosť zabezpečiť synov zdarný vývoj a naplnenie jeho fyzických, vzdelávacích, emocionálnych, materiálnych a iných potrieb. E. má podľa znaleckých zistení rovnako kvalitný vzťah s matkou aj s ním, obidvaja sa mu venujú, ani jeden ho nevychováva nevhodným spôsobom. V osobnosti matky, ani v jeho osobnosti (napriek tvrdeniam matky) neboli zistené patologické prvky, nebolo osvedčené ani zistené matkou tvrdené nevhodné správanie. Zo znaleckého posudku tiež jednoznačne vyplýva, že syn sa ho nebojí a nemá z neho obavy (tvrdené matkou). Každý z nich je schopný samostatne zabezpečovať osobnú starostlivosť a výchovu mal. E.. Kritériom, pre ktoré znalkyňa v novembri 2019 neodporučila zverenie mal. E. do striedavej osobnej starostlivosti je neschopnosť rodičov konštruktívne komunikovať a dostatočne spolupracovať vo veciach týkajúcich sa E. a tiež intenzívnejšie citované naviazanie syna na matku, čo bolo vzhľadom na vtedajší stav prirodzené. Preto za účelom nadobudnutia schopnosti riadnej rodičovskej komunikácie navrhol uloženie povinnosti obidvom rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu cestou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš počas doby určenej súdom. Naďalej sa snaží o kvalifikovanú komunikáciu o čom svedčia napr. aj v tejto mimoriadnej tzv. corona situácii ním opakovane zaslané sms s ponukou na kooperáciu a pomoc, na ktoré matka nereagovala najskôr vôbec, po zaslaní opätovnej ponuky zareagovala po týždni odmietnutím ponuky, no s tým, že syna môže pondelky vyzdvihnúť 0 1,5 hod. skôr. Rezignáciu matky na normálnu komunikáciu bohužiaľ ovplyvniť nedokáže, matka mala možnosť komunikovať aj prostredníctvom nezávislých odborne vyškolených tretích osôb no aj to odmietla, preto žiadam o súčinnosť súd (vo vzťahu ku komunikácii poukazuje tiež na nález US ČR sp. zn. 1. ÚS 2661/10). Znalkyňa tiež, ako vyplýva z obsahu znaleckého posudku, nie však z jeho záverov, prihliadla na vôľu mal. E., ktorý uviedol, že sa rovnako cíti pri mame aj pri otcovi, stačí mu stretávať sa s otcom ako doteraz, spávať chce ti mamy. Vo vzťahu k vyjadreniu názoru maloletého poukazuje na to, že pranie dieťaťa je považované za voľtíko pri hľadaní jeho najlepšieho záujmu. Súčasne však nie je možné, aby súd postoj maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzal a aby svoje rozhodnutie založil len na jeho prání. a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmu (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 4160/12, či rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku č. 18249/02. body 57 - 59). Na dieťa predsa nemôže byť prenášaná zodpovednosť za rozhodovanie. ktorému rodičovi bude zverené a v akom rozsahu sa bude realizovať styk a preto je v dispozícii všeobecného súdu aj oprávnenie na korektúry predstáv a názorov dieťaťa o tom, čo je vhodné a správne a čo nie. Pokiaľ by súd selektívne prihliadal iba na závery znaleckého posudku, súčasne by tým vlastne znegoval všetko to, čo vyšlo počas konania najavo - opakované ignorovanie súdnej Úpravy matkou, rozhodovanie o všetkých záležitostiach E. výlučne matkou, porušovanie práva otca na informovanie a pod.. Naopak on rodičovské práva matky ako aj súdne rozhodnutia dodržiava a nič mu napr. nebránilo ponechať si E. u seba v čase, keď bola matka v pôrodnici. Neurobil to, nesprával sa pohľadovo k súdnemu rozhodnutiu, ale riadne syna odovzdal v určenom čase v mieste bydliska matky. Pokiaľ súd bude vychádzať iba zo znaleckého posudku, vlastne tým poskytne ochranu zneužívaniu práva na úkor druhého rodiča. A k tomu by dôjsť ani pri rešpektovaní práva dieťaťa nemalo. Pokiaľ súd bude vychádzať iba zo záverov znaleckého posudku, tak znalkyňou odporúčaná úprava by napr. v týždni, keď nie je s E. cez víkend, bola rozsahom užšia ako je tá súčasná vyplývajúca z dočasnej úpravy neodkladnými opatreniami. A to je v rozpore s účelom dočasnej úpravy. Podľa dočasnej úpravy je so synom v podstate 3 dni podľa znalkyňou navrhovanej by bol iba 2 dni počas školského vyučovania. Pokiaľ súd bude vychádzať iba zo záverov znaleckého posudku, tak nebude na rozdiel od matky cez školský rok takmer vôbec zapojený do vzdelávacieho procesu, nezažije so synom režim bežného pracovného týždňa, riešenie každodenných praktických otázok, strasti a slasti každodenného života, nebude sa môcť nezastupiteľným spôsobom podieľať na jeho výchove a postupne

sa vyvíjajúcej životnej orientácii. Ak súd bude vychádzať iba zo záverov znaleckého posudku, dôjde tým k ignorovaniu a posudzovaniu iných kritérií a k selekcii iba niektorých z nich. To určite nie je v záujme maloletého. Domnieva sa, že na toto všetko by mal súd pri rozhodovaní prihliadať. V kontexte procesu zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 Civilného mimosporového poriadku) je znalecký posudok jedným, ale nie jediným relevantným dôkazom, ktorý nemôže byť vykladaný izolovane. Nezanedbateľné je, že k znaleckému skúmaniu došlo začiatkom novembra 2019, teda pred viac ako polrokom. Odvtedy sa veľa zmenilo a došlo (aj vďaka nariadeniu neodkladných opatrení súdmi) k ďalšiemu posilňovaniu jeho vzťahu s mal. E., prerušeného svojvoľným rozhodnutím matky (ktorá dieťa doposiaľ do osobnej starostlivosti zverené nemá tak, ako ho nemá zverené ani on, no napriek tomu rozhoduje o jeho bežných aj nie bežných záležitostiach sama a o ničom ho neinformuje - zmenila synovi predmety, krúžky, údajne bol na nejakom pedagogicko-psychologickom vyšetrení, nechodí na spoločné aktivity s ostatnými spolužiakmi). Nemožno preto argumentovať zachovaním faktického stavu, lebo doterajšie usporiadanie možno zohľadniť iba pri posudzovaní vplyvu zmeny prostredia na psychický a fyzický komfort dieťaťa v konkrétnom prípade, nie ako dôvod sám o sebe (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 4189/18). Negatívny vplyv zmeny prostredia na fyzický alebo psychický komfort syna nebol rodičmi tvrdý ani dokazovaním preukázaný. Obidvaja rodičia majú vytvorené vhodné a porovnateľné materiálne podmienky a zázemie pre starostlivosť o dieťa, zistené kolíznym opatrovníkom. Syn má teda dve detské izby, v každej domácnosti iná svoje oblečenie, hračky, knižky, školské pomôcky, u neho navyše doma aj v záhradke možnosť pestrého športového vyžitia, čo v čase intenzívneho používania rôznych technologických zariadení deťmi prospieja. Obidvaja bývajú v jednom meste vo vzdialenosti cca 10 min. pešo, dieťa by v prípade striedavej osobnej starostlivosti naďalej navštevovalo tú istú školu aj školský klub (škola je od neho dostupná za cca 2 min. pešo), naďalej by sa venovalo doterajším voľnočasovým aktivitám, resp. aktivitám podľa vlastného výberu, zostali by zachované jeho kamarátske aj rodinné väzby, navštevovalo by toho istého lekára (kontinuita sociálneho prostredia mal. by bola zachovaná). Zachovanie terajšieho stavu by znamenalo neželanú nemennosť. Rešpektuje vyjadrenie syna vychádzajúce z toho, že po odchode matky zo spoločnej domácnosti v júli 2016 a po ukončení striedavej osobnej starostlivosti, z rozhodnutia matky, realizovanej do augusta 2018 je na bývanie v jej domácnosti zvyknutý. Bude preto potrebná jeho adaptácia na skutočnosť, že v jeho domácnosti nebude prespávať iba občas, ale bude tam plnohodnotne bývať v rovnakých časových intervaloch ako u matky (v jeho dome sa narodil, tu prežil podstatnú časť svojho života, počas SOS u neho prespával bez problémov vždy 3 noci v týždni, preto ide o pre neho známe prostredie). Adaptácia prirodzene prebehne počas letných prázdnin, ktoré znalkyňa odporučila tráviť rovným dielom u oboch rodičov a ktoré aj minulý rok mal. strávil pri ňom bez problémov v rozsahu 4 týždňov. Ďalšia zmena nastala aj v tom, že syn sám už vyžaduje jeho prítomnosť aj mimo určeného styku. Počas jarných prázdnin mu ráno dňa 29. februára 2020 napísal „desi“ a tiež chcel byť a aj bol s ním nasledujúci deň 1. marca. Podotkol, že tento styk sa realizoval nad rámec neodkladného opatrenia konajúceho súdu, ktorým bol styk počas jarných prázdnin upravený len od 24. do 26. februára. Rovnako nad rámec dočasnej súdnej úpravy bol styk na žiadosť dieťaťa realizovaný napr. aj dňa 11. apríla 2020 a predtým napr. dňa 20. októbra alebo 31. októbra 2019. Žiadal súd, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal s tým, že medzi nimi rodičmi existovala dohoda o striedavej osobnej starostlivosti o maloletého, ktorá sa realizovala celý predškolský rok až do polovice augusta 2018 a fungovala - tak sa vyjadrila matka u mediátorky ÚPSVaR dňa 13.9.2018. Podľa nálezu českého ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 1921/17 by mal byť dohodou ustálený stav všeobecnými súdmi zásadne rešpektovaný a premietnutý do rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloletého. Realizácia tejto dohody bola svojvoľne ukončená matkou bez existencie relevantného dôvodu. Doteraz v súdnom konaní neodznali racionálne, objektívne a na pravde založené dôvody, ktoré by vylučovali striedavú starostlivosť. Doteraz matka jasne nepovedala, prečo nechce, aby participoval na výchove maloletého. Doteraz matka preukázala akurát to, že nie je ochotná kvalifikovane komunikovať a spolupracovať. Matka svoj návrh na zverenie mal. do jej starostlivosti odôvodnila najprv jeho nevhodným správaním. Toto tvrdenie však nijako nepreukázala, čo si všimol aj prvostupňový súd, keď v uznesení zo dňa 4. marca 2019 uviedol, že: „doposiaľ nebol preukázaný, resp. osvedčený matkou tvrdý zlý vplyv stretnutí s otcom na prežívanie a psychiku dieťaťa. Keď bol následne znaleckým posudkom preukázaný opak, matka zmenila dôvody a vo vyjadrení k znaleckému dokazovaniu už neprijateľnosť striedavej starostlivosti odôvodňuje postojom maloletého. Teda tým postojom, ktorý rozhodujúcou mierou formuje výlučne matka, nakoľko maloletý je výchovne a informačne ovplyvnený výlučne preferenčným rodičom. Preto ak znalkyňa citovú väzbu odôvodňuje v novembri 2019 nevhodnosť SOS, význam tohto kritéria sa pre jednostranný vplyv preferenčného rodiča stráca. O citovej väzbe možno hovoriť iba vtedy, ak má dieťa rovnocenný kontakt s obidvomi rodičmi. Ak žije iba s jedným, ako v prejednávanej veci, tak vôľa dieťaťa je tvorená iba jedným rodičom. Potom je logické, že dieťa bude preferovať rodiča, s ktorým žije.

Preto pokiaľ matka poukazuje na to, že E. nechce spávať u otca, nemožno hovoriť o jeho slobodnej vôli. Pokiaľ ide o frekvenciu striedania navrhuje systém striedania 2-2-3-2-2-3, ktorý umožňuje dieťaťu plynulý prechod z jednej domácnosti do druhej a poskytuje spravodlivý podiel na osobnej starostlivosti o dieťa. Pokiaľ by sa súd predsa len nestotožnil s vyššie uvedenou argumentáciou, tak v prípade zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky navrhuje, aby zastupovanie maloletého a spravovanie jeho majetku v bežných veciach bolo ponechané obidvom rodičom. Pre tento prípad tiež navrhol, aby okresný súd upravil jeho styk s mal. E. v maximálnom možnom rozsahu, keďže je v jeho záujme, aby mu rovnako poskytovali starostlivosť a prispievali k jeho osobnostnému vývoju obaja v rovnakej miere. Neexistujú nijaké objektívne prekážky ani dôvody, pre ktoré by sa nemal so synom stretávať ak nebude zverený do striedavej osobnej starostlivosti, v miere čo najviac naplňujúcej postulát rovnakej i rodičovskej starostlivosti (nález ÚS ČR sp. zn. 1. ÚS 153/16). Tomuto záveru nasvedčuje aj vykonané znalecké dokazovanie. O syna sa dokáže plnohodnotne postarať (čo sa dialo počas ich SOS), vie zabezpečiť jeho riadnu prípravu na školské vyučovanie aj účasť na voľnočasových aktivitách, čo matka ani kolízny opatrovník nepopreli. Tento návrh zahŕňa aj styk každý pondelok počas školského roku od 14:00 hod. do 18:00 hod. ktorý prebieha v súčasnosti, mal. si naň zvykol a navrhla to tak aj matka v sms zo dňa 20.2.2020. Pondelky doprevádza syna na krúžok a potom sa spolu učia. Styk žiadal upraviť:

- počas školského roka každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 14.00 hod., kedy syna prevezme v školskom zariadení. ktoré navštevuje, do nedele 18.00 hod. kedy syna matke odovzdá v mieste jej bydliska a každý páry týždeň od stredy od 15.00 hod., kedy syna prevezme v školskom zariadení, ktoré navštevuje, do piatka do 18.00 hod.. kedy ho matke odovzdá v mieste jej bydliska,
- počas školského roka každý pondelok od 14:00 hod., kedy syna prevezme v školskom Zariadení, ktoré navštevuje. do 18.00 hod.,
- počas letných školských prázdnin. teda v čase od 1.7. do 31.8. každý nepárny týždeň od pondelka 9.00 hod. do nedele 20.00 hod., pričom si maloletého prevezme a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky,
- počas jarných prázdnin od pondelka, ktorý je prvým dňom jarných školských prázdnin od 9.00 hod. do nasledujúcej stredy do 18.00 hod., maloletého si prevezme a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky ktorá bude s maloletým zvyšnú väčšiu časť prázdnin.
- počas jesenných prázdnin od 30.10. od 9,00 hod. do 1.11. do 12.00 hod., pričom si maloletého prevezmem a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky (ktorá bude s maloletým zvyšnú časť prázdnin aj deň pred začatím prázdnin, kedy býva riaditeľské voľno),
- prvý deň polročných prázdnin od 9,00 hod. do nasledujúceho dňa do 18.00 hod., pričom maloletého prevezmem v školskom zariadení, ktoré navštevuje a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky,
- počas Veľkonočných sviatkov od Veľkonočnej nedele od 14.00 hod. do nasledujúceho utorka do 18.00 hod. maloletého si prevezmem a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky,
- počas Vianočných prázdnin každý páry rok od 24.12. od 9.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a odo dňa 2.1. nasledujúceho roka od 9.00 hod. do dňa 4.1. do 18.00 hod. maloletého si prevezme a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky,
- počas Vianočných prázdnin každý nepárny rok od 27.12. od 9.00 hod. do 1.1. nasledujúceho roka do 18.00 hod. maloletého si prevezme a po ukončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky. Na presnej dobe začatia a ukončenia styku, resp. jeho vymedzení v iných ako ním navrhovaných termínoch (párny. nepárny týždeň a pod.) sa vie s matkou dohodnúť. K plneniu vyživovacej povinnosti iba stručne uviedol, že maloletý doteraz nie je zverený ani jednému rodičovi a vyživovacia povinnosť nie je určená preto k rukám matky finančne na tento účel prispieval rôznymi sumami.

8/ Právna zástupkyňa otca v záverečnej reči na pojednávaní dňa 07.05.2020 poukázala na to, že ZP nevytlúčil SOS, znalkyňa vyslovene neuviedla, žeby zverenie maloletého do SOS spôsobilo ujmu maloletému a dôvody, ktoré znalkyňa tvrdí a to, že je nedostatočná komunikácia medzi rodičmi a že dieťa je na matku citovo naviazané, nie sú dôvodmi pre ktoré by súd mal návrh otca zamietnuť. Aj na dnešnom pojednávaní bolo zreteľne cítiť, že matka presadzuje svoje osobné záujmy, opakovane sa vyjadrovala spôsobom, že ona nesúhlasí, že ona nedovolí, takže odkaz na záver znalca, že maloletý E. si neželá byť s otcom rovnako dlho ako s matkou je relevantný. Znalkyňa odporučila rozdelenie všetkých prázdnin a sviatkov na polovicu, rovnako medzi obidvoch rodičov a aj to je dôkazom toho, že maloletý E. nemá problém stráviť rovnaký čas u otca a u matky. Nerozdelením rovnakého času medzi rodičov počas školských dní by došlo len k spôsobeniu ujmy voči E. a to tým, že sa mu uberá právo, aby jeho výchovu a

aj prípravu na vyučovanie zdieľal rovnako otec, ako matka. Mala za to, že maloleté dieťa sa dostáva do veku, kedy citová väzba na matku postupne bude nahrádzaná potrebou chlapca budovať si hlbší vzťah a hlbšiu citovú väzbu práve s otcom. Manžel matky nemôže otca maloletému nahradiť a v tomto prípade je tu reálna hrozba, žeby sa právo odňatím striedavej osobnej starostlivosti takáto situácia vyskytla. I napriek tomu, že je presvedčená, že SOS v tomto prípade je v záujme maloletého dieťaťa, v prípade, žeby súd rozhodol s jeho zverením do osobnej starostlivosti matky, stotožňuje sa s tým, aby práva dieťaťa na jeho zastupovanie a správu majetku zostali obidvom rodičom, rovnako súhlasila s výživným ustáleným na sume 100,- eur mesačne a v prípade úpravy styku otca s maloletým, navrhla aby v týždni ktorom otec nebude tráviť so synom víkend, bude umožnené otcovi stretávať sa so synom od štvrtku s prespaním do piatku a jeho odovzdaním o 18:00 hod. s tým, že budú zachované v mesiaci všetky pondelky tak, ako to tu bolo dohodnuté. Túto úpravu považuje za stabilnejšiu vo vzťahu k mal. E., aby sa v tomto týždni, kedy netrávi s otcom víkend nestahoval z domácnosti do domácnosti každý druhý deň.

9/ Opatrovník na pojednávaní dňa 07.05.2020 uviedol, že vzhľadom na to, že nedošlo k rodičovskej dohode, po konzultácii s ÚP Liptovský Mikuláš, sa pridriavajú záverov ZP a žiadali, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matke a otec mal upravený styk so synom v školskom roku jeden týždeň počas celého víkendu a druhý nasledujúci týždeň dva dni počas školských dní vrátane prespania. Čo sa týka prázdnin, navrhli určiť styk tak, aby mal každý z rodičov maloletého v starostlivosti na polovicu prázdnin. Čo sa týka navrhovaných výchovných opatrení, tak navrhol vyhovieť vzájomnému návrhu otca a uložiť výchovné opatrenie v povinnosti podrobiť sa poradenstvu obom rodičom.

10/ Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie. Uznesením č.k. 8P/131/2018-275 zo dňa 26.08.2019 ustanovil na podanie znaleckého posudku znalkyňu z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie Mgr. Oľu Dianiškovú.

11/ V priebehu konania súd rozhodoval o šiestich návrhoch na nariadenie neodkladného opatreniach na úpravu styku otca so synom na základe podaných návrhov otca. Okresný súd Dolný Kubín uznesením č.k. 8P/131/2018 - 50 z 12.10.2018 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ďalej len „NO“, zamietol, nakoľko súdom nebola zistená potreba vyňatia maloletého zo starostlivosti matky, keď od ukončenia spolužitia rodičov bol maloletý v jej starostlivosti (pričom otec sa podieľal na osobnej starostlivosti o dieťa v čase stykov s maloletým, ktoré sa postupne rozširovali) a v starostlivosti matky neboli zistené nedostatky. Poukázal na to, že pre rozhodnutie súdu o zverení mal. dieťaťa do SOS musia byť splnené súčasne viaceré podmienky vyžadované zákonom a posúdenie, či sú v danom prípade splnené tieto podmienky a či by realizácia SOS bola v najlepšom záujme dieťaťa, si vyžaduje vykonanie rozsiahleho dokazovania vo veci samej, ktoré sa nevykonáva pri rozhodovaní o NO, kedy sa rozhoduje urýchlene a aj bez výsluchu účastníkov a súd je limitovaný zákonnou lehotou pre rozhodnutie o NO. Zároveň poukázal na to, že nie je nevyhnutná ani neodkladná úprava styku otca s maloletým. Z obsahu spisu bolo zrejmé, že otec sa do 15.8.2018 s maloletým pravidelne stretával. Následne došlo vo vzťahu rodičov k negatívnej zmene - k vzájomnému nepochopeniu a obviňovaniu, k neschopnosti komunikovať a spolupracovať vo veciach maloletého. Z obsahu záznamu ÚPSVaR Liptovský Mikuláš zo dňa 10.09.2018 a tiež aj zo zápisnice mediátorky zo dňa 13.9.2018 však vyplýva, že vzniknutý problém medzi rodičmi vrátane otázky styku otca s maloletým chcela matka riešiť. Pokiaľ otec uvádza, že snahou matky je brániť mu v styku a pripútať si maloletého k sebe, tak uvedené je v rozpore s konaním matky, ktorá sa zúčastnila stretnutia rodičov na ÚP aj pred mediátorkou, pred ktorou sa rodičia dohodli na úprave styku otca s maloletým, a to každý párny víkend v mesiaci počas soboty aj nedele, bez prespávania a každý druhý víkend v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Súd poukázal na to, že nešlo o jednostranné rozhodnutie matky, ale o dohodu rodičov, t.j. k 13.9.2018 obaja rodičia s rozsahom styku uvedeným v dohode súhlasili. K prvému stretnutiu na základe dohody malo dôjsť 15. a 16.9.2018. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia už 19.9.2018, pričom z jeho obsahu nie je zrejmé, že matka jeho styk so synom v čase upravenom dohodou neumožnila bez toho, žeby styku bránili objektívne dôvody, resp. že svoj súhlas so stretávaním otca so synom v rozsahu upravenom dohodou pred mediátorkou zmenila po uzavretí dohody. Otec súhlasil s rozsahom styku so synom, ktorý je uvedený v dohode rodičov zo dňa 13.9.2018 a bez toho, aby počkal, či matka bude túto dohodu rešpektovať a dodržiavať, hneď podal tento návrh s požiadavkou neodkladného opatrenia. Keďže otec neosvedčil, že matka v čase podania jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dohodu, ktorej predmetom bola úprava styku otca so synom, porušuje, resp. bude porušovať v dôsledku čoho je styk otca s maloletým prerušený a hrozí citové odcudzenie dieťaťa voči otcovi, ako aj z dôvodu, že nebola osvedčená nevyhnutná potreba vyňatia

dieťaťa zo starostlivosti matky každý druhý týždeň, tak aby sa realizovala SOS rodičov, súd návrh otca zamietol bez akejkoľvek inej potrebnej neodkladnej úpravy pomerov dieťaťa.

12/ Otec voči zamietanému rozhodnutiu súdu podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 7CoP/66/2018 - 92 dňa 28.11.2018 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie mal. E. do SOS potvrdil, zároveň zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, aby bol maloletý E. odovzdaný do jeho osobnej starostlivosti. Odvolací súd ďalej nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým E., a to každý nepárny týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 13.00 hod., každý párny týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 hod., do 18.00 hod. a počas vianočných sviatkov v roku 2018 od 27.12. od 9.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod. Zároveň uložil matke povinnosť maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a v určenú hodinu maloletého odovzdať otcovi. Odvolací súd konštatoval, poukazujúc na dôvody súdu prvej inštancie uvedené v bode 17 jeho uznesenia, že vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci nie je dôvodné, aby bol maloletý E. na základe neodkladného opatrenia odovzdaný do SOS. Bolo však zistené z podaní otca a dokladov ním predložených, že dohoda uzavretá rodičmi pred mediátorom z 13.9.2018 sa neplní a medzi rodičmi stále pretrvávajú nezhody vo vzájomnej komunikácii pri výkone ich rodičovských práv a povinností. Preto je dôvodné upraviť styk otca s maloletým na základe neodkladného opatrenia. Konštatoval, že neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že by niektorý z rodičov nemohol vykonávať rodičovské práva resp. naopak, že by výkonom rodičovského práva niektorého z rodičov bol ohrozený fyzický alebo duševný vývin maloletého. Preto odvolací súd nariadil neodkladné opatrenie tak, že upravil styk otca s maloletým E. v zmysle uzavretej mediačnej dohody z 13.9.2018 a na základe podaného odvolania aj počas blížiacich sa vianočných sviatkov.

13/ Dňa 25.02.2019 bol podaný ďalší návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal rozšírenia jeho styku a o tomto návrhu prvostupňový súd rozhodol uznesením č.k. 8P/131/2018-195 z 04.03.2019 tak, že styk otca s mal. E. upravený predchádzajúcimi vyššie uvedenými neodkladnými opatreniami súdov rozšíril aj o styk každý týždeň v pondelok v čase od 15:30 hod. do 18:00 hod. a tiež počas veľkonočných sviatkov v roku 2019 od Veľkonočnej nedele 21.04.2019 od 14:00 hod. do Veľkonočného pondelka 22.04.2019 do 18:00 hod. a vo zvyšnej časti návrh otca zamietol. Súd konštatoval, že od augusta 2018 boli stretnutia proti vôli otca prerušené prakticky až do rozhodnutia odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia s predmetom úpravy styku (uznesenie z 28.11.2018), čo matka odôvodňovala odmietavým postojom dieťaťa k stykom, zmenou správania maloletého čo dávala do súvisu so stykom s otcom. Od nariadenia neodkladného opatrenia zo dňa 28.11.2018 sa stretnutia realizujú pravidelne podľa tejto súdnej úpravy a aj nad jej rámec počas pracovného týždňa pred a po vyučovaní maloletého do jeho odchodu zo školy s matkou, tiež aj v týždni predchádzajúcom vianočným sviatkom. Doposiaľ nebol preukázaný, resp. osvedčený matkou tvrdený zlý vplyv stretnutí s otcom na prežívanie a psychiku dieťaťa. Maloletý sa s otcom stretáva v rozsahu upravenom neodkladným opatrením pravidelne, navonok neprejavuje odmietavý postoj k otcovi. Neodkladným opatrením bol upravený styk otca počas vianočných prázdnin a to aj s prespaním na dve noci, čo sa bez problémov zrealizovalo. Maloletý bol od rozchodu rodičov v roku 2016 do augusta 2018 zvyknutý na to, že školské prázdniny trávil u oboch rodičov a u otca býval počas prázdnin nepretržite aj viac dní vrátane prenocovania. Keďže rozhodnutie vo veci samej si vyžaduje znalecké dokazovanie (navrhované matkou aj opatrovníkom), kde je potreba dlhšieho času na jeho vypracovanie, t.j. nie je perspektíva konečného rozhodnutia vo veci v krátkom čase, čo odvolací súd ktorý rozhodoval vo veci 1. neodkladného opatrenia otca ešte pred prvým pojednávaním nemohol predpokladať a preto upravoval prázdninový styk len počas najbližších vianočných školských prázdnin, je dôvodné neodkladným opatrením upraviť styk aj počas ďalších školských prázdnin. Neodkladná úprava je potrebná aj z dôvodu, že konfliktné vzťahy rodičov pretrvávajú a títo nie sú schopní spolupracovať a dohodnúť sa (a dohodu aj následne rešpektovať) vo veciach týkajúcich sa syna. Preto súd neodkladným opatrením upravil aj styk otca s maloletým počas blížiacich sa veľkonočných prázdnin (trvajúc od 18. do 24.4.) tak, aby maloletý mohol ako po predchádzajúce roky časť týchto prázdnin stráviť aj s otcom. Súd určil dočasnú úpravu styku počas veľkonočných prázdnin v roku 2019 od 21.4 od 14.00 hod. do 22.4. do 18.00 hod. nepretržite, čo nie je v rozpore so záujmami dieťaťa, s poukazom aj na bezproblémový trojdňový vianočný pobyt maloletého u otca. Pokiaľ otec žiadal neodkladným opatrením upraviť styk aj počas jarných prázdnin, v tejto časti súd návrh zamietol, nakoľko otec podal návrh na nariadenie NO tesne pred začiatkom jarných prázdnin, čo má za následok nevykonateľnosť požadovanej úpravy styku, a preto zamietnutie návrhu. Súd vyhovel návrhu v časti, v ktorej otec žiadal rozšíriť styk každý

pondelok po vyučovaní do 18.00 hod., nakoľko je toho názoru, že je dôvodná širšia dočasná úprava styku než bolo rozhodnuté odvolacím súdom v dôsledku zmeny pomerov od nariadenia neodkladného opatrenia, pretože odvolací súd rozhodoval v čase po viacmesačnej absencii stretnutí syna s otcom (od augusta 2018), v dôsledku čoho došlo k odcudzeniu vo vzťahu, preto súd rozhodol o dočasnej úprave styku vychádzajúc z dohody rodičov pred mediátorkou zo septembra 2018. Od novembra 2018 sa styk maloletého s otcom obnovil, ich kontakty sú pravidelné, uskutočnili sa aj nad rámec úpravy neodkladných opatrení (cez vianočné prázdniny) avšak to je plne závislé od vôle a súhlasu matky. Nie je v rozpore so záujmami dieťaťa, aby bol styk dočasne upravený nielen počas voľných víkendových dní, ale aj určitý deň v týždni, kedy by aj otec mohol maloletého vyzdvihnúť zo školy a stráviť s ním niekoľko hodín, o to viac, že otec prichádza za synom každodenne do školy pred a po vyučovaní, aby s ním mohol byť v kontakte aj počas školských dní. Ako vhodný deň pre styk súd určil pondelok, kedy maloletý nemá mimoškolské aktivity. Súd však zamietol návrh otca aj na dočasnú úpravu styku cez páry týždeň od piatku od 15.00 hod. do soboty do 9.00 hod., pretože otec už má upravený styk každú sobotu a tiež v nedeľu v nepárnom týždni. Matka tak nemá možnosť byť so synom ani jeden celý víkend a naplánovať si tak dlhší program s dieťaťom počas voľna. Matka býva podľa súčasnej dočasnej úpravy styku so synom mimo školských dní (kedy sa musí maloletý venovať nemálo času príprave do školy a tiež chodí na krúžky a teda voľného času na odpočinok a hry je podstatne menej ako v dňoch piatok až nedeľa) v nedeľu v párnom týždni a okrem toho po skončení pracovného týždňa v piatok. Ak by bol určený styk otca so synom aj každý piatok do soboty, matka by nemala tiež priestor na voľnočasové aktivity s dieťaťom, čo by dieťa mohlo vnímať negatívne ako nespravodlivé vo vzťahu k obojmu rodičom. Dočasná úprava styku vymedzená neodkladným opatrením súdu zo dňa 28.11.2018 v spojení s jej rozšírením týmto uznesením je dostatočnou úpravou pre zachovanie a upevňovanie vzťahu dieťaťa s druhým rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti. Ako bolo už uvedené je potrebné znalecké dokazovanie na zistenie, či je v záujme dieťaťa, aby bol upravený spôsob výkonu starostlivosti o dieťa úplne rovnocenne medzi obojmi rodičom formou SOS, resp. či je v záujme dieťaťa v prípade jeho zverenia do osobnej starostlivosti matky dočasnú úpravu styku s otcom rozšíriť alebo zúžiť.

14/ V priebehu odvolacieho konania uvedeného v predchádzajúcom odseku otec podal nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6CoPno/1/2019 zo dňa 16.07.2019 rozhodol o rozšírení doposiaľ upraveného styku otca s mal. E. aj o styk počas letných prázdnin v roku 2019 v čase od 17.08.2019 od 18:00 hod. do 25.08.2019 do 18:00 hod. a vo zvyšku návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uviedol, že medzi rodičmi maloletého neboli zistené také komunikačné vzťahy, na podklade ktorých by bolo možné aj bez nariadenia neodkladného opatrenia predpokladať ich vzájomnú dohodu na viac dňovej rekreácii maloletého s otcom mimo SR počas letných prázdnin 2019 a preto je za účelom predchádzania konfliktných situácií k tejto otázke potrebné styk otca s maloletým počas leta upraviť. Rozsah styku otca s maloletým nariadený uznesením Krajského súdu v Žiline v spojení s rozšírením styku v zmysle uznesenia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/131/2018 z 04.03.2019 v spojení s k nemu potvrdzujúcim uznesením odvolacieho súdu upravuje styk dieťaťa s rodičom, ktorý je z pohľadu aktuálneho stavu menej dominantným (t.j. s otcom) pomerne široko. Je teda zrejmé, že styk upravený uvedenými súdnymi rozhodnutiami s prihliadnutím na aktuálne štádium konania vo veci samej, v dostatočnej miere pokryje potreby styku otca s mal. synom i počas letných prázdnin. Súd vyhodnotil, že právo styku otca s maloletým synom s cieľom podieľať sa na jeho výchove je v danom prípade doposiaľ nariadenými neodkladnými opatreniami súdu plne zabezpečené. Považoval doterajšiu úpravu styku s výnimkou času plánovanej letnej dovolenky za dostatočnú, a preto návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšnej časti zamietol.

15/ Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeným na tunajší súd prostredníctvom e-mailu dňa 15.10.2019 a následne doplneným otec žiadal rozšíriť styk otca s maloletým E. a to tak, že otec je okrem rozsahu styku upravenom neodkladným opatrením oprávnený sa sťkať s maloletým E. aj počas jesenných prázdnin odo dňa 30.10.2019 od 9:00 hod. do 31.10.2019 do 18:00hod., počas vianočných prázdnin v školskom roku 2019/2020 dňa 24.12.2019 od 14:00 hod. do 18:00 hod., odo dňa 26.12.2019 od 13:00 hod. do 28.12.2019 do 18:00 hod. a odo dňa 02.01.2020 od 13:00 hod. do 04.01.2020 do 18:00 hod., počas polročných prázdnin školského roka 2019/2020 od 03.02.2020 od 9:00 hod. do 18:00 hod., počas jarných prázdnin školského roka 2019/2020 od pondelka 24.02.2020 od 9:00 hod. do stredy 26.02.2020 do 18:00 hod., počas veľkonočných prázdnin od nedele 12.04.2020 od 14:00 hod. do utorka 14.04.2020 do 13:00 hod., počas školského roka od pondelka od 18:00 hod. do nasledujúcej stredy do 7:30 hod., počas školského roka od piatka od 15:00 hod. do nasledujúcej soboty to 9:00 hod.. Na základe

tohto návrhu otca súd neodkladným opatrením č.k. 8P/131/2018 zo dňa 15.11.2019 rozšíril jeho styk s mal. E. nad rámec rozsahu styku upraveného vyššie uvedenými neodkladnými opatreniami aj v čase počas vianočných prázdnin od 27.12. od 9:00 hod. do 29.12. do 18:00 hod., počas jarných školských prázdnin od pondelka, ktorým začínajú tieto prázdniny od 9:00 hod. do stredy do 18:00 hod., počas veľkonočných školských prázdnin od Veľkonočnej nedele od 14:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18:00 hod. Vo zvyšnej časti súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Zároveň zmenil styk otca s maloletým upravený uznesením Krajského súdu Žilina č.k. 7CoP/66/2018-92 zo dňa 28.11.2018 a to len v časti o úprave styku otca s mal. E. počas víkendov (mimo upravených školských prázdnin) tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. E. každý prvý nepárny kalendárny týždeň v mesiaci od soboty od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a ďalší resp. ďalšie nepárne kalendárne týždne v mesiaci od soboty od 9:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod do 13:00 hod., každý páry kalendárny týždeň s výnimkou prvého párneho kalendárneho týždňa v mesiaci v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod.. Súd konštatoval, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť vo veciach týkajúcich sa mal. detí dočasnú úpravu pomerov len ak je to nutné v záujme dieťaťa, aby nedošlo k ohrozeniu alebo narušeniu jeho priaznivého vývoja. Rozsah dočasne upraveného styku otca s mal. E. uložený doposiaľ aj s prihliadnutím na zaužívanú prax súdov SR v obdobných prípadoch predstavuje v pomerne širokom rozsahu možnosť otca tráviť so synom dostatok času, rešpektujúc v prvom rade najlepší záujem dieťaťa. Nariadené neodkladné opatrenia tak v dostatočnom rozsahu zabezpečujú kontakt otca so synom za účelom udržiavania ich vzájomných citových väzieb. Problém je však v tom, že dočasná úprava styku počas najväčších sviatkov a šk. prázdnin bola predchádzajúcimi neodkladnými opatreniami súdov obmedzená len na rok 2018 a 2019, pričom vec nie je pred jej ukončením pre prebiehajúce znalecké dokazovanie. Pri nedostatočnej a problematickej komunikácii rodičov je hrozba, že bez rozhodnutia súdu sa rodičia nezhodnú na styku otca so synom počas tých sviatkov a prázdnin v roku 2020, ktoré prebehnú do rozhodnutia vo veci (s poukazom na to, že otec sa snaží o čoraz širší styk a tiež na to, že spôsob jeho komunikácie a uplatňovania jeho nárokov vyvoláva u matky negatívne reakcie). Súd preto neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletým počas vianočných prázdnin a tiež veľkonočných sviatkov už bez uvedenia konkrétneho roku a to v rovnakom rozsahu ako bolo upravené aj pre rok 2018 a 2019, čo považuje za dostatočnú úpravu, na základe ktorej sa maloletý bude môcť stretávať časť týchto najväčších sviatkov v roku aj s otcom a to aj s prespaním. Súd navyše upravil aj styk počas jarných prázdnin, ktoré v roku 2019 upravené neboli pretože otec podal návrh na úpravu počas nich oneskorene, krátko pred ich začatím a len z toho dôvodu súd styk počas jarných prázdnin neupravoval a v tejto časti návrh zamietol. Takýmto spôsobom bude doterajší styk otca s dieťaťom rozšírený v čase školského voľna, kedy si otec môže s dieťaťom napláňovať dlhší program a prázdninové aktivity obdobne ako je upravené v priebehu ostatných dlhšie trvajúcich školských prázdnin (Vianoce, Veľká noc, letné prázdniny). Styk počas letných prázdnin súd dočasne neupravoval, lebo pri nich sa už dá predpokladať, že do ich začatia bude vec meritorne rozhodnutá a tiež preto, že v súčasnosti ešte nie sú predvídateľné pomery a dovolenkové možnosti a termíny rodičov. Vo zvyšnej časti súd návrh otca na rozšírenie styku neodkladným opatrením zamietol. Otec sa snaží prostredníctvom neodkladných opatrení dospieť pred ukončením potrebného dokazovania k tak širokej úprave styku so synom, ktorá je prakticky totožná, resp. sa blíži úprave, ktorú chce dosiahnuť podaným vzájomným návrhom vo veci samej (rovnaký rozsah osobnej starostlivosti u oboch rodičov formou SOS), čo je v rozpore s účelom inštitútu neodkladného opatrenia. Súd ale zároveň modifikoval doteraz neodkladným opatrením upravený styk otca s maloletým počas víkendov (v bežnom roku s výnimkou osobitnej úpravy počas školských prázdnin) akceptujúc pritom požiadavku matky (jej vzájomný návrh uplatnený v písomnom vyjadrení k návrhu otca zo dňa 28.10.2019), tak aby matka mohla stráviť jeden celý víkend v mesiaci so synom a mala tak možnosť absolvovať s ním aj počas bežného roka dlhšie trvajúce voľnočasové aktivity či nejaký víkendový pobyt. Súd považuje túto požiadavku matky za odôvodnenú a v súlade so záujmom dieťaťa. Zároveň súd kompenzoval uvedenú zmenu styku, na základe ktorej sa otcovi o túto jednu sobotu v mesiaci zúžil neodkladnými opatreniami upravený rozsah styku tým, že otcovi zas umožnil styk počas jedného víkendu v mesiaci, v ktorom mal doteraz upravený styk počas oboch víkendových dní ale bez prespania dieťaťa, realizovať už nepretržite aj s nocou a tak rovnako ako matke, umožniť aj otcovi uskutočniť, s dieťaťom cez víkend voľnočasové aktivity väčšieho rozsahu. Maloletý si už zvykol na pravidelnosť stretnutí počas víkendov a od podania prvého návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia už strávil u otca niekoľko viac dňových prázdninových pobytov a preto jeden víkendový pobyt v mesiaci v nepárnom týždni u otca bez prenocovania u matky (a s tým spojeného dvojnásobného odovzdávania a preberania dieťaťa na styk) súd nevyhodnotil ako nevhodný pre rozpor so záujmom dieťaťa.

16/ Okrem výsluchu účastníkov súd vo vec vykonal dokazovanie oboznámením sa s ich písomnými podaniami, so záznamami spísanými na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš dňa 15.08.2018 (č.l. 4), dňa 10.09.2018 (č.l. 37), s Dohodou uzavretou rodičmi pred mediátorkou Mgr. Sásikovou z 13.09.2018, so správou opatrovníka zo šetrenia rodinných pomerov z 24.01.2019 (č.l. 122), s SMS komunikáciou rodičov, so znaleckým posudkom znalkyne Mgr. Daniškovvej č. 42/2019 z 09.12.2019, s daňovým priznaním otca za rok 2018, 2019, s potvrdeniami zamestnávateľa matky s rozpisom jej príjmov, s potvrdeniami ÚPSVaR a SP podaných na rodičov, so sobášnym listom o uzavretí sobáša matky, s rodným listom mal. S. J., s dokladmi o výške výdavkoch oboch rodičov a s ďalšími dokladmi založenými v spise.

17/ Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že mal. E. B., nar. XX.XX.XXXX pochádza z nemanželského vzťahu D.. O. J., rod. E. a D.. E. B.. Rodičia spolu nežijú od júla 2016, kedy sa matka aj so synom odsťahovala zo spoločnej domácnosti (v rodinnom dome, v ktorom v súčasnosti žije otec). Z vyjadrení rodičov vyplýva, že po prejavení záujmu otca o stretávanie so synom sa styk s maloletým postupne rozširoval. Zo stretnutí počas dňa sa postupne rozšíril už aj s prenocovaním a najširší bol od leta 2017 do 15.08.2018. Uvedený rok rozsah styku otca s maloletým dosahoval výkon SOS, u otca bol každý týždeň od nedele poobedia do utorka a od štvrtku do piatku. Od 15.08.2018 sa styk otca so synom nerealizoval pre nesúhlas matky odôvodňovaný negatívnymi zmenami v správaní dieťaťa uvádzanými v návrhu a vyjadreniach, čo dávala do súvisu s nevhodným správaním otca vo vzťahu voči dieťaťu a jeho spôsobom výchovy (porovnávanie syna s inými deťmi, časté výčitky, kritika dieťaťa). Tvrdila, že maloletý nedokázal otcovi odporovať, povedať mu svoj názor i nesúhlas, lebo sa obával, že sa bude hnevať a bude k nemu vyčítavý. Uvádzala, že v čase najširšieho styku s otcom bol syn pred stykom často rozrušený, hlavne pred štvrtkom, kedy chodieval k otcovi a vyčítal jej, že je málo s ňou (v týždni nakoniec chodievala po syna do škôlky len v stredu, lebo otec ho aj v piatky vyzdvihoval zo škôlky). Dňa 15.08.2018 bola matka aj so synom na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš z dôvodu, že maloletý vykazuje známky zvláštneho správania (záznam z č.l. 4). S maloletým bol vykonaný pohovor, pri ktorom uviedol, že prázdniny trávi s oboma rodičmi, je rád u otca i u mamy. Neuvádzal žiadne negatívne zážitky počas trávenia času u otca a v závere uviedol, že chce byť u mamy a k otcovi chodiť cez víkendy. Dňa 11.03.2019 sa na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš dostavila matka so synom s odôvodnením, že potrebuje riešiť jeho zdravý psychický vývin, pretože v pondelky má upravený styk s otcom a syn odmietal ísť k otcovi, pretože otec ho núti chodiť v pondelky na šach a syn otcovi nepovie, že tam nechce chodiť, lebo sa bojí, že sa bude hnevať. Bol urobený pohovor s maloletým, ktorý uviedol, že máva toho dosť po škole (tréningy hokeja, gymnastika, angličtina) a na šach nechce chodiť. Otcovi to ale nepovie, lebo by na neho zazeral a hneval by sa a to on nechce. Uviedol, že s otcom môže byť v pondelky ale nechce ísť na šach. Chodí k ocinovi aj soboty. Dňa 10.09.2018 sa dostavili obaja rodičia na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš (záznam z č.l. 37) s tým, že majú problém v komunikácii ohľadom maloletého a z ich vzájomnej komunikácie vyplýva, že majú rôzne názory na výchovu maloletého, na jeho správanie, na trávenie jeho voľného času, plnenie jeho denných povinností a pri rozložení času kontaktovania sa syna s druhým rodičom. Rodičom bolo poskytnuté odborné poradenstvo a odporučená spolupráca s mediátorkou Mgr. Sásikovou. Dňa 13.09.2018 rodičia pred uvedenou mediátorkou uzavreli dohodu, že od 15.09.2018 sa bude otec so synom stretávať každú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a okrem toho každý druhý týždeň v nedeľu od 9:00 hod. do 13:00 hod.. Matka odmietala stretávanie v širšom rozsahu, čo odôvodňovala problémami, ktoré sa vyskytli počas SOS. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia odvolacím súdom zo dňa 28.11.2018 bolo nerešpektovanie dohody uzavretej pred mediátorkou matkou, keď otcovi dňa 13.10. a 14.10.2018 odmietla syna odovzdať. Bolo konštatované, že hrozí odcudzenie vo vzťahu medzi otcom a maloletým a tiež, že rodičia majú v komunikácii vážne problémy, pričom neboli osvedčené skutočnosti, žeby výkonom rodičovských práv niektorého z rodičov bol ohrozený priaznivý vývin maloletého, ktorý bol na prostredie v ktorom otec žije zvyknutý z obdobia spoluzitia rodičov. Následne došlo k rozširovaniu úpravy styku otca s maloletými ďalšími vyššie uvedenými neodkladnými opatreniami súdov, nariadenými na základe návrhov otca. V zmysle neodkladných opatrení sa styk otca aj realizoval (s výnimkou niekoľkých nezrealizovaných stretnutí opisovaných vo vyjadreniach, nie však väčšieho počtu). V súčasnosti sa teda stretnutia otca so synom realizujú každý pondelok poobede od 14:00 hod. (predtým od 15:30 hod. po škole) do 18:00 hod. a dva víkendy do mesiaca počas soboty a nedele, pričom jeden z týchto víkendov sa od novembra 2019 uskutočňuje aj s nocou a k tomu sa realizuje ešte ďalšia sobota v mesiaci. Uskutočnili sa aj neodkladnými opatreniami upravené prázdninové stretnutia v roku 2018, 2019 počas Vianoc, Veľkej noci a letných prázdnin a to aj nad rámec dočasnej súdnej úpravy (napr. v týždni predchádzajúcom vianočným sviatkom 2018, tiež počas letných prázdnin 2019, dňa 20.10. a 31.10.2019, počas jarných prázdnin dňa 29.02.-01.03.2020, 11.04.2020). Priebeh týchto zrealizovaných stretnutí nebol problematický ani čo sa týka prenocovania, čo potvrdila aj matka

na pojednávani 07.05.2020. K zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi však nedošlo, napriek tomu, že absolvovali poradenstvo na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, tiež spomínané stretnutie u mediátorky a aj štyri konzultácie u psychológa PhDr. Zacharovského v období mesiacov 10-12/2018. Ten vo svojej správe z 14.02.2019 uviedol, že s mal. E. nepracoval, len s rodičmi. Rodičia mali zásadne odlišné stanoviská a názory jednak na vymedzenie stretávanie otca s dieťaťom, ale hlavne čo sa týka výchovného prístupu z ich strany k maloletému (rozsah navštevovaných krúžkov v škole a pod.). V priebehu poradenskej práce sa nepodarilo dospieť k zásadnejšej zmene v postojoch a prístupe k uvedeným záležitostiam. Po štvrtej konzultácii matka požiadala o ukončenie spolupráce, nakoľko nezhody medzi ňou a otcom dieťa aj naďalej pretrvávajú a poradensky sa ich nedarí odstrániť. Pretrvávajú konflikty a výčitky medzi rodičmi a neochota k vzájomnej spolupráci a komunikácii o dieťaťi vyplýva aj z rozsiahlych písomných vyjadrení a výpovedí rodičov, ktorí sa obviňujú navzájom z nezájmu o komunikáciu a o dohodu. K odovzdávaniu a preberaniu dieťaťa v čase styku dochádza pred bydliskom matky bez toho, žeby sa rodičia reálne stretli a ak sa aj stretnú, k čomu dochádza pred školou dieťaťa, pretože otec už dlhodobo a pravidelne chodí za synom pred začatím vyučovania a po vyučovaní a do školy (odôvodňujúc to snahou o čo najširší kontakt s dieťaťom, keďže matka mu ho nad rámec úpravy styku neodkladnými opatreniami nedáva), tak komunikácii sa vyhýbajú tvrdiac, že ten druhý pri pokuse nereaguje. Rodičia využívajú ku komunikácii len nevyhnutný telefonický kontakt, resp. SMS komunikáciu (jej časť založená v spise). Rodinné pomery maloletého boli prešetrované opatrovníkom, ktorý zo šetrenia podal 24.01.2019 správu (č.l. 122), v ktorej konštatoval, že matka žije s maloletým a svojim priateľom v trojizbovom byte v jej osobnom vlastníctve. Otec žije v rodinnom dome, ktorý má v osobnom vlastníctve. Obaja rodičia žijú v A. E.. Rodičia majú vytvorené veľmi dobré bytové podmienky pre maloletého, v oboch domácnostiach má dieťa vybavenú svoju izbu. Maloletý bol pri šetrení prítomný a na otázky uviedol, že cez Vianoce 2018 bol aj u otca, dostal darčeky, nevedel uviesť kedy ide k nemu najbližšie. Opatrovník uviedol v závere, že obaja rodičia majú vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť syna.

18/ Ustanovená znalkyňa Mgr. Dianišková v závere podaného znaleckého posudku zo dňa 09.12.2019 uviedla, že súčasný vzájomný vzťah mal. E. a matky je veľmi dobrý, sú na seba citovo naviazaní, pri mame môže slobodne o všetkom rozprávať, zdôveruje sa jej so zážitkami čo robil u otca, v škole. V teste nedokončených viet uviedol, že „ najlepší vec na svete“ je mama. Mama je osoba, ktorá sa mu od útleho detstva najviac venovala, uspokojovala všetky potreby dieťaťa, citový vzťah k mame je najintenzívnejší. Lepšie by sa cítil, keby rodičia primeranejšie komunikovali. Súčasný vzájomný vzťah mal. E. a otca je tiež kvalitný, majú sa radi, v Teste rodinných vzťahov uviedol, že otec ho má najradšej, pekne sa spolu hrajú, s otcom je zábava. Otec sa správa k nemu lepšie ako v minulosti, má ho rád, nebojí sa ho, otec sa viac smeje, menej mu vyčíta rôzne veci. Osobnosť maloletého E. sa primerane rozvíja, jeho sociálny i emocionálny vývin je adekvátny. Jeho intelektové schopnosti sú kvalitné, v škole dosahuje výborné vyučovacie výsledky. Záujmová sféra dieťaťa sa vyvíja primerane veku, venuje sa športovým aktivitám ako aj rozvíjaniu jazykových schopností. Obidvaja rodičia sa dieťaťu venujú, do starostlivosti o dieťa sa zapájajú aj starí rodičia dieťaťa a mamin manžel. Dieťa sa rodičov nebojí, má ich rád, dobrý vzťah má vytvorený aj k maminmu manželovi. Osobnosť otca dieťaťa je primerane diferencovaná, kontakt s realitou je zachovaný, známky psychotickej poruchy sa nepreukázali. Osobnostné zameranie je extrovertované, je spoločenský, aktívny, má záujem o okolie. Intelektové i pamäťové funkcie sú kvalitné, jeho aspiračná úroveň je primerane rozvinutá, záujmy sú vybudované. Prítomné je vyššie intrapsychické napätie, ťažšie pristupuje na kompromisy, frustračná tolerancia viazne. Agresivita nie je jeho dominantnou črtou osobnosti. Sklon pôsobiť lepším dojomom nie je zvýraznený, dokáže byť kritický k svojmu správaniu. Otec dieťaťa je zvýšene zameraný na výkon, na dosahovanie čo najlepších výsledkov, vo výchove dieťaťa bol prísnejší, dominantnejší ako mama. postupne sa stáva voči dieťaťu empatickejšim. Osobnosť, matky dieťaťa je primerane diferencovaná, kontrola reality je adekvátna, známky psychotickej poruchy sa nepreukázali. Intelektové i amnestické funkcie zodpovedajú norme, záujmová sféra je kvalitne rozvinutá, aspiračná úroveň je adekvátna. Osobnostné zameranie je extrovertované, je spoločenská, jej hodnotový systém je kvalitný, empatické schopnosti sú primerane vybudované. Je citlivá voči morálnym problémom, prítomné je úzkostné prežívanie, známky neistoty, senzitivne črty osobnosti. Nie je zvýraznená tendencia prezentovať sa v lepšom svetle, dokáže byť k svojmu správaniu aj kritická. Agresivita nie je dominantnou črtou v štruktúre jej osobnosti, prispôsobivosť je adekvátna. U maloletého E. sa neprejavujú znaky nevhodnej výchovy a nevhodného zaobchádzania niektorého z rodičov, obaja rodičia dieťa chvália, otec je už k nemu menej kritický, je empatickejší, viac sa smeje. je zábavnejší. Pre vývin dieťa je veľmi dôležitý vzor rodičov, ich správanie. Pozitívny vplyv na ďalší vývin dieťaťa by mala lepšia komunikácia rodičov, ich primeranejší vzťah. Dieťa je veľmi citlivé a uvedomuje si problematiku vzťah medzi rodičmi, čo aj ťažko prežíva. Maloletý E. nemá z otca obavy, strach, dieťa uviedlo, že otec sa k nemu správa lepšie, je menej prísny,

menej ho kritizuje, je zábavnejší, viac sa smeje, má ho rád. Otec uviedol, že sa učí byť otcom, dá si poradiť odborníkmi, v minulosti bol pravdepodobne prísnejší, náročnejší na dieťa, otec uviedol, že matka mu nič nevyčítala, len obmedzila jeho kontakt s dieťaťom. Matka dieťaťa udávala, že ho upozorňovala na jeho nevhodné správanie k dieťaťu. Mal. E. s vysokou pravdepodobnosťou nie je vedome ovplyvňovaný rodičmi vo vzťahu k druhému rodičovi, dieťa uviedlo, že rodičia nespomínajú druhého rodiča, pred mamou sa môže slobodne vyjadrovať o aktivitách čo robilo pri otcovi / o otcovi hovorí v dobrom/, pred otcom dieťa maminu domácnosť veľmi nespomína, lebo vie, že otec to nemá rád. Dieťa je vyspelé, k svojmu veku až príliš empatické. U oboch rodičov v určitých situáciách môže dochádzať k skresľovaniu správania druhého rodiča, vnímanie udalostí mal. E. tiež môže byť skreslené. / Mal. deti často majú potrebu rodičom vyhovieť, hovoria to, čo chcú rodičia počuť, nechcú prísť o pozornosť rodičov, o ich lásku/. Každý z rodičov je schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť a výchovu maloletého E. za pomoci svojich rodičov a maminho manžela, ku ktorým má dieťa vytvorený pozitívny citový vzťah. Rodičia zatiaľ nie sú schopní spolu konštruktívne komunikovať a spolupracovať vo veciach týkajúcich sa mal. E., s vysokou pravdepodobnosťou sa jedná o neschopnosť obojstrannú. Oba rodičia sú dobrí rodičia a majú potenciál na to, aby sa ich komunikácia časom zlepšovala a otvoril sa priestor na riešenie osobnej starostlivosti maloletého formou jeho zverenia do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Môže to byť v období, keď dieťa bude vstupovať do obdobia dospievania, kedy je pre zdravý osobnostný vývin chlapca nevyhnutný vzor otca, aby došlo k identifikácii sa s mužskou rolou. Zatiaľ nie je v záujme dieťaťa jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, vhodnejšie je, aby dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, na ktorú je dieťa intenzívnejšie citovo naviazané, cíti sa pri nej slobodnejšie, matka uprednostňuje demokratickejší výchovný štýl. V prospech maloletého je styk s otcom v širšom rozsahu, vhodné by bolo, aby trávilo dieťa s otcom každý druhý víkend aj s prespávaním od piatku popoludnia do nedele večera a druhý týždeň dve popoludnia aj s prespaním, napr. od stredy popoludnia do štvrtku večera, samozrejme môžu to byť aj iné dni. Tiež je vhodné, aby dieťa trávilo pri otcovi primeranú časť prázdnin a sviatkov, polovicu veľkých prázdnin ako aj Vianočných, jarných prázdnin a Veľkej noci. Rodičia sa samozrejme môžu na prázdninách dohodnúť. Pre rodičov a dieťa je vhodné, aby si striedali víkendy, aby si mohli napláňovať výlety, aby dieťa nebolo počas všetkých víkendov len pri jednom rodičovi. Víkend s prespávaním je aj preto vhodný pre dieťa, že tým dochádza k prehĺbovaniu citového vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, vhodné je rozprávanie rozprávky, pohladenie dieťaťa, prítulenie sa k rodičovi. Na druhý deň spoločné vstávanie, chystanie raňajok a ďalší program. V budúcnosti / v období dospievania / by sa mohlo uvažovať o striedavej výchove ako už bolo uvedené v predchádzajúcej odpovedi. Pre odporúčanie striedavej starostlivosti by bolo vhodné, aby sa rodičia naučili lepšie spolupracovať vo veciach týkajúcich sa mal. E., aby si vychádzali v ústrety, naučili sa chápať jeden druhého a lepšie pred dieťaťom komunikovali / verbálne i neverbálne/, navrhované správanie rodičov by bolo v prospech mal. E..

19/ Matka vo vyjadrení k znaleckému posudku uviedla výhrady k tomu, že hoci bol názor dieťaťa jasne prezentovaný pred znalkyňou, v záveroch znaleckého posudku nie je zohľadnený. Syn sa viac krát u znalkyne vyjadril, že u otca spávať nechce, tiež uviedol, že oco mu povedal, aby bol týždeň pri maminke a týždeň pri ňom, jemu to ale takto stačí. Znalkyňa neuviedla prečo názor dieťaťa pri odporúčaní frekvencie styku nevzala do úvahy, keď zároveň konštatuje, že syn nie je ovplyvňovaný rodičmi. Syn je vo veku, kedy dokáže vyjadriť svoj názor, na ktorý treba prihliadať. Navrhovaný rozsah styku v čase sviatkov a prázdnin tiež nezohľadňuje súrodenecké väzby, keď syn bude čoskoro vyrastať so súrodencom.

20/ Otec je advokátom. V daňovom priznaní za rok 2018 vykázal základ dane vo výške 5 940,29 eur pri príjmoch 58 555,91 eur a výdavkoch 52615,62 eur. Za rok 2019 vykázal daňovú stratu vo výške 13 165,36 eur pri príjmoch 25 984,65 eur a výdavkoch 43 771,01 eur. Je vlastníkom bytu v rodinnom dome, ktorý je zapísaný na LV č. XXX k.ú. A..

21/ Matka v priebehu konania dňa 27.07.2019 uzavrela manželstvo s S. J., z ktorého sa dňa 16.01.2020 narodil mal. S. J.. Matka je sudkyňa. Za obdobie mesiacov 6/2018-12/2018 dosiahla priemerný čistý mesačný príjem vo výške 2 665, vrátane daňového bonusu, za obdobie mesiacov 1-11/2019 bol jej priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania 2876 eur (vyplatený dvanásty, trinásty plat), od 12/2019 poberá materské plus príplatok k materskému od zamestnávateľa, čo bolo vyplatené za mesiace 12/2019-3/2020 zamestnávateľom a Sociálnou poisťovňou spolu vo výške 9 131,30, teda jej priemerný príjem za toto obdobie je 2 282,82 eur. K tomu poberá prídavok na dve deti vo výške 49,90 eur.

22/ Podľa § 24 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, ďalej len „ZoR“,

(1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

(2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

(3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

23/ Podľa § 25 ods. 1, 2 ZoR,

(1) Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

(2) Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

24/ Podľa § 36 ods. 1 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

25/ Podľa § 37 ods. 2 ZoR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletemu dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletemu dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

26/ Podľa § 43 ods. 1 ZoR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

27/ Podľa § 62 ZoR,

ods. 1 plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť,

ods. 2, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov,

ods. 3, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

ods. 4, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť,

ods. 5, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť,

ods. 6, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

28/ Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29/ Pre zverenie dieťaťa do SOS musia byť kumulatívne splnené všetky zákonom vyžadované predpoklady, ktorými sú 1/ súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do SOS (v tomto prípade otca), 2/ záujem oboch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa 3/ spôsobilosť rodičov dieťa vychovávať, 4/ lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov 5/ jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do SOS. Súd musí dbať na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. V tomto prípade, sú pre zverenie mal. E. do SOS splnené vyššie uvedené predpoklady 1, 2,3. Obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky (materiálne, časové) pre výchovu a starostlivosť syna a obaja majú osobnostné predpoklady a spôsobilosť pre výchovu dieťaťa. Obaja rodičia majú k dieťaťu vytvorený veľmi dobrý vzťah a aj E. má rád oboch rodičov, avšak jeho citový vzťah k matke je najintenzívnejší. Matka pre neho predstavuje oporu, osobu ktorej sa môže so všetkým zdôveriť, je voči nej otvorený. Výchova matky je voľnejšia. Výchova otca je prísnejšia a maloletý je pri ňom menej otvorený. Súdu sa javí pravdepodobné, že úroveň intenzity citového vzťahu dieťaťa k rodičom nie je spôsobená len tým, že maloletý žije u matky a tak preferuje matku, ktorou je viac ovplyvnený, ako to tvrdí otec. Súčasný stav vzťahu dieťaťa ku každému z rodičov ovplyvnili podľa súdu viaceré skutočnosti. Otec začal po rozchode rodičov posúvať intenzitu stykov so synom, až na úroveň SOS, aby dosiahol rovnaký podiel na starostlivosti o maloletého ako matka, pričom v tom čase bol maloletý v predškolskom veku, kedy je väzba na matku ešte silná (keďže v útlom veku je podiel matky na starostlivosti a zabezpečovaní potrieb dieťaťa prirodzene väčší ako u otca, čo je umocnené predchádzajúcou celodennou starostlivosťou matky počas materskej dovolenky) a čoraz častejšie odlúčenie od matky vyvoláva u dieťaťa strach, že ju môže stratiť. Z vyjadrení vyplýva, že matka v čase najširšieho styku nakoniec v týždni chodila po dieťa do škôlky len v stredu, väčšinu dní v týždni bol maloletý s otcom. Z toho vyplýva, že za krátky čas (jeden rok) sa podstatne zúžil čas trávený s matkou. Ďalšou skutočnosťou ovplyvňujúcou intenzitu vzťahu dieťaťa k rodičom bol spôsob ich výchovy, komunikácie (verbálnej i neverbálnej) s dieťaťom. Znalkyňa vyhodnotila v závere svojho posudku, že osobnostný vývin dieťaťa je adekvátny, dieťa je vyspelé, k svojmu veku až príliš empatické. Neprejavujú sa u neho znaky nevhodnej výchovy či zaobchádzania. Ale celý obsah znaleckého posudku vypovedá o tom, že otec sa v minulosti nesprával k synovi vždy vyhovujúco a vhodne, pretože bol voči synovi kritický, vyčítavý, zameraný na výkon a výsledok. Dieťa samo zhodnotilo pred znalkyňou, že otec sa k nemu správa lepšie ako v minulosti, viac sa smeje, menej mu vyčíta rôzne veci. Toto potvrdila aj matka, ktorá na synovi vidí zlepšenie vzťahu medzi ním a otcom. Z toho možno vyhodnotiť, že je pravdepodobné, že vzťah maloletého voči otcovi v čase znaleckého vyšetrenia nebol na porovnateľnej úrovni ako v čase začatia konania. Je zrejmé, že otec sa v prístupe k dieťaťu mení, postupne sa stáva empatickejším, čo E. pozitívne vníma. Matka ale svojím konaním nereflektovala na zmenu správania otca voči synovi a na zlepšenie vzťahu mal. E. k otcovi, ku ktorým došlo v priebehu tohto konania (umožnila len niekoľko stretnutí nad rámec úpravy vymedzenej neodkladnými opatreniami, hoci sa otec nepretržite domáha rozšírenia styku nad rozsah dočasných súdnych úprav). Súd je toho názoru, že aj konanie matky v čase začatia tohto konania bolo neprimerané, keď otcovi úplne znemožnila osobný kontakt so synom (bez toho, že by dôvodnosť takéhoto zásahu do výkonu rodičovských práv otca bola v konaní preukázaná) a snažila sa oklieštiť styk otca so synom aj po dohode o styku, ktorú uzavreli rodičia pred mediátorkou, dôsledkom čoho bolo nariadenie „prvého“ neodkladného opatrenia súdu). Toto jej správanie nemožno vyhodnotiť inak ako účelové a neadekvátne reálnej situácii. Na základe celého vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v tomto prípade nie je splnený predpoklad 4/ pre SOS a to, že takáto forma výchovy predstavuje lepšiu možnosť zaistenia záujmu dieťaťa ako jeho zverenie do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov, preto súd vzájomný návrh otca na zverenie maloletého do SOS zamietol. Rozhodol, že je pre maloletého vhodnejšie jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky, u ktorej má dieťa lepší psychický komfort a na ktorú je silno citovo naviazané. V danom prípade je vhodné aby maloletý bol v osobnej starostlivosti matky aj z dôvodu, že v rodine matky sa narodil súrodenec E. a zverením dieťaťa do starostlivosti matky budú vytvorené lepšie podmienky pre rozvoj súrodeneckého vzťahu, čo by bolo pri SOS z časového hľadiska obmedzené. Pre zachovanie identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb je potrebné zobrať do úvahy najmä väzby dieťaťa na jeho súrodencov a ďalších členov rodiny. Navyiac malému dieťaťu do 12 rokov veku sa formuje osobnosť. V kontakte so svetom potrebuje bezpečie a to sa viaže aj k miestu. Najmä malé deti potrebujú stabilitu, jedno zázemie bez častých zmien

a neistoty. Zároveň je súd toho názoru, že je potrebné upraviť styk s druhým rodičom, ktorému nebol zverený tak, aby tento rodič nebol víkendovým rodičom ale podieľal sa na starostlivosti o dieťa aj v bežné dni, ktoré sú spojené aj s prípravou do školy, so záujmovou činnosťou dieťaťa, kedy môže byť rodič súčasťou aj bežného denného režimu dieťaťa, vrátane plnenia povinností. Znalčka konštatovala, že v danom prípade neboli zistené prekážky pre styk s otcom v širšom rozsahu. Maloletý vyjadril svoj názor, že chce byť u mamy a s otcom sa stretávať. Pokiaľ maloletý vyjadril súhlas so stykom ale nesúhlas s prespávaním u otca, tak to uvádzal bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia tejto výhrady a súd nezistil prekážky, ktoré by bránili tomu, aby dieťa u otca pri styku aj prespávalo, keď od začatia konania u otca trávilo upravené viacdňové prázdninové pobyty aj s nocou a od novembra 2019 aj jeden celý víkend v mesiaci bez toho, žeby s tým malo problém. Nesúhlas maloletého s prenocovaním u otca skôr evokuje obavy dieťaťa, že pri súhlase aj s nocou môže byť rozhodnuté ako chce otec, t.j. že bude zverený do SOS, resp. že bude u otca v rozsahu obdobnom ako tomu bolo do augusta 2018. Súd však návrh otca na prípadnú úpravu styku v prípade nevyhovenia jeho návrhu na zverenie do SOS, uvedenú v jeho vyjadrení zo dňa 04.05.2020 považuje za neprimerane široký, svojím rozsahom blížiaci sa výkonu SOS (pravidelne každý týždeň tri dni aj s prenocovaním + pondelky), čo je síce v záujme rodiča podieľať sa rovnocenne na starostlivosti a výchove dieťaťa (rodičia však nikdy ani keď žijú v jednej domácnosti netravia rovnaký čas s deťmi, to je nemožné) ale v tomto prípade to nie je v najlepšom záujme maloletého z vyššie uvedených dôvodov (najintenzívnejší citový vzťah k matke, rozvoj súrodeneckých vzťahov, problémová komunikácia rodičov). Súd vymedzil styk otca s maloletým v súlade s odporúčením znalkyne a navyše ponechal aj úpravu styku počas každého pondelka po škole, na ktorú si už maloletý zvykol. Otec tak má možnosť podieľať sa na starostlivosti o syna aj v bežné školské dni a to v týždni keď má víkendovú úpravu styku v pondelok a v nasledujúcom týždni bez víkendu bude s dieťaťom prakticky tráviť tri dni v pracovnom týždni. To je už dostatočný časový priestor, aby bol súčasťou života dieťaťa i počas bežného dňa, ktorý je odlišný od víkendových či prázdninových dní. Zároveň súd upravil široko styk otca počas všetkých školských prázdnin a to v rozsahu 1-ice prázdninových dní. Pri úprave styku mimo prázdnin zmenil čas odovzdávania dieťaťa matke v nedeľu z 18:00 hod. na 17:00 hod., nakoľko dieťa je už celý víkend u otca od piatku a po návrate zo styku potrebuje viac času na prípravu pred začatím nového pracovného týždňa (so školskou dochádzkou). Pri súdom upravenej šírke styku je predpoklad upevnenia a prehĺbenia citového vzťahu maloletého k otcovi, čo môže vytvoriť vhodné podmienky pre budúce rozšírenie styku, resp. možnosť zverenia dieťaťa do SOS.

30/ Zároveň súd na rozdiel od návrhu matky upravil v rozsudku právo každého z rodičov zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok. Z ustanovenia § 28 ZoR vyplýva, že rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa matke nedochádza k odňatiu ani k obmedzeniu rodičovských práv otca a práva rodičov sú rovnaké, preto nebol dôvod na to, aby súd vyslovil, že maloletého bude zastupovať a spravovať jeho majetok len matka. Rodičovské práva a povinnosti a teda aj právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok majú zásadne obaja rodičia. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva len jeden z rodičov v prípadoch predpokladaných v § 28 ods. 3 ZoR. Od zásahov do rodičovských práv a povinností jedného z rodičov podľa § 38 ZoR, spočívajúcich v ich pozastavení, obmedzení alebo pozbavení, treba dôsledne odlišovať úpravu rodičovských práv a povinností podľa § 24, 25, 36 ods. 1 spočívajúcu najmä vo zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 ZoR, teda aj právo a povinnosť zastupovať svoje maloleté dieťa, zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo 61/2011 z 11.05.2011). Keďže v danej veci neboli otcovi rodičovské práva obmedzené, pozastavené ani ich nebol pozbavený rozhodnutím súdu, ani nenastali iné okolnosti predpokladané § 28 ods. 3 ZoR, keď rodičovské práva vykonáva len jeden rodič, má otec právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok rovnako ako matka.

31/ Matka návrhom žiadala uložiť otcovi výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Otec navrhol rovnaké výchovné opatrenie uložiť obidvom rodičom za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie vo veciach týkajúcich sa maloletého. Medzi rodičmi abscentuje kvalifikovaná komunikácia, k pozitívnej zmene v komunikácii nedošlo ani po spoločnom stretnutí rodičov na ÚPSVaR Liptovský Mikuláš a stretnutí pred mediátorkou a absolvovaní niekoľkých konzultácií u psychológa Mgr. Zacharovského. Súd je názoru, že ide o neschopnosť oboch rodičov konštruktívne komunikovať a spolupracovať v záujme dieťaťa. Jedná sa o dlhodobý nežiadúci stav, ktorý rodičia nie sú schopní a ochotní zmeniť. Na psychiku dieťaťa pôsobí nekomunikatívnosť rodičov a ich konfliktný vzťah (nespracované krivdy z ich minulého vzťahu), ktorý dieťa ťažko prežíva (pred znalkyňou uviedol, že by bol rád, keby sa rodičia spolu bavili,

rozprávali, lepšie by sa cítil, na ďalšom mieste uviedol, že mama s otcom sa trochu pohádajú „už to tak je“). Je v záujme dieťaťa tento negatívny stav zmeniť. Preto súd uložil s poukazom na § 37 ods. 2 písm. d) ZoR výchovné opatrenie vo forme povinnosti absolvovať psychologické poradenstvo obom rodičom v rozsahu 8 konzultácií.

32/ Súd s poukazom na § 36 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 1, § 62 a § 75 ods. 1 ZoR upravil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému a to v súlade s návrhom matky, s ktorým otec pre prípad zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky súhlasil, t.j. vo výške 100,- eur mesačne od podania návrhu - od 16.08.2018. Súd určil výživné v navrhovanej výške zohľadniac tú skutočnosť, že otec zabezpečuje potreby dieťaťa v čase stykov s maloletým, ktoré sú upravené v širokom rozsahu. Rodičia si na pojednávaní 07.05.2020 odsúhlasili, že otec na syna od začiatku konania prispel finančne a úhradou výdavkov na dieťa (najmä stravné, krúžky, poplatky v škole a za družinu) celkovo cca 1300,- eur, t.j. vzniklo mu za rozhodné obdobie od podania návrhu zameškané výživné vo výške 750,- eur, ktoré je povinný uhradiť k rukám matky dieťaťa v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

33/ Nakoniec zaviazal oboch rodičov na náhradu trov štátu, ktoré vznikli v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním. Súd priznal a uhradil znalkyni Mgr. Dianiškovej na základe uznesenia č.k. 8P/131/2018-375 z 19.12.2019 znalečné v celkovej výške 504,48 eur, z čoho časť vo výške 460,- eur bola vyplatená z preddavkov na trovy zložených každým z rodičov vo výške 230,- eur a zvyšná časť vo výške 44,48 eur bola hradená štátom z rozpočtových prostriedkov súdu. V nesporových konaniach, kde nie je možné hovoriť o úspechu alebo neúspechu niektorého z účastníkov konania, má štát právo na náhradu trov konania proti každému z účastníkov v rovnakom rozsahu. Preto súd zaviazal rodičov nahradiť trovy štátu vo výške 44,48 eur a to každého rovnakým dielom t.j. vo výške 22,24 eur na účet Okresného súdu Dolný Kubín.

34/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Dolný Kubín (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným

zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).